

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, GRUODIS — DECEMBER 10, 1986

Nr. 240

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

LKB Kronika Nr. 68

Katalikai sovietinėse respublikose

Novosibirskas. 1985 m. gegužės 13-16 d. Novosibirske buvo teisiama ukrainiečių katalikų kunigas Juozas Svidnickis, areštuotas 1984 m. balandžio mėn., dirbęs Zitomire, Dušambe, Novosibirske.

Kun. J. Svidnickiui teisme pateikti pagrindiniai kaltinimai: ekumeninių būrelių (katalikų ir sektantų) organizavimas, knygutės apie Fatimos Dievo Motinos apsišviškimus dauginimas ir platinimas, jaunimo katekizacija. Visas kun. J. Svidnickio darbas kvalifikuojamas kaip tarybinės tikrovės šmeižimas.

Teismo proceso pradžioje sekretorė paskelbė, kad byla bus nagrinėjama uždareme teismo posėdyje, todėl į salę nieko neįleis. Paskutinę dieną, skelbiant nuosprendį, visi, norintys patekti į salę, buvo sulaikyti, tuo pasinaudodamas, teismas pranešė, kad kun. J. Svidnickio byla išnagrinėta atvirame teismo posėdyje. Prokuroras siūlė kaltinamajam skirti 2,5 metų laisvės atėmimo. Teismas kun. J. Svidnickiui paskyrė aukščiausią bausmę — 3 metus laisvės atėmimo su turto konfiskacija, bausmę atliekant bendro režimo lageryje.

Katalikų Bažnyčia neteko dar vieno darbininko, papildydama kankinių būrį, kurių auka buvo ir liks palaiminga Kristaus tikėjimo ir meilės liudytoja.

Maskva. Žurnale „Sovietskij Sojuz“ (Nr. 1 (419) p. 26-27), leidžiamame rusų ir 19 užsienio kalbų, remiantis Maskvos Katalikų bažnyčios veiklos pavyzdžiais, išspausdinta Maskvos Šv. Liudviko bažnyčios klebono kun. Stanislovo Mažeikos pasisakymas apie religijos laisvę Tarybų Sąjungoje.

Kun. S. Mažeika savo publikacijoje piktinasi lenkų kunigų ir Vatikano radijo tvirtinimu, kad Maskvos klebonas vykdo „ateistų įsakymus“. Kun. S. Mažeika tai laiko šmeižtu ir sakosi pildas tik bažnytinis ir valstybės įsakymus, o apie ateistinius nieko nežino. Deja, pats sau prieštarauja. Kun. S. Mažeika straipsnyje tuoj pat prisipažįsta, kad pildydamas valstybinius (žmonių) įstatymus, apeidžia vaikų katekizaciją, kai tuo tarpu bažnytiniai įpareigojami kunigus ypatingai rūpintis vaikų religiniu mokymu. Kun. S. Mažeikos aprašomo „šmeižto“ per Vatikano radiją metu (1983 m.) galiojo senasis Bažnytinės teisės kodeksas, tačiau, matyt, 467 kanoną Maskvos Katalikų bažnyčios klebonas laikė save neįpareigojančiu. Teisingiausi straipsnio žodžiai, kad užsieniečiai, atvykę į Maskvą, tebsi (ir ne be pagrindo) katalikų bažnyčios vieta — vos ne pačiame Saugumo Komiteto būstinės kieme.

Parlamentarai nacių medžioklėje

Canberra. — Australijos vyriausybės paskirtas investigatorių pranešė, kad čia gyvena 70 asmenų, kurie padarė nusikaltimus nacių karo metais ir rekomendavo nubausti tik pačius didžiavuosius nusikaltėlius.

Andrew Menzies, po penkių mėnesių tyrimo, pristatė Australijos parlamentui sąrašą, pastebėdamas, kad tie buvę naciai atvyko į Australiją jau prieš 40 metų. Dauguma jų čia gyvena, sako jis, pavaldingai gyvenimą ir priėmė Australijos pilietybę.

Bet jis sako, kad kai kurie yra padarę rimtus karo metu nusikaltimus, iš tikrųjų nužudę šimtus žmonių, ir dabar ramiai čia gyvena. Jis mano, kad tik labai dideli įtariamai nusikaltėliai turėtų būti

patikrinti, bet kiek jų esama, nesako.

Vyriausybė studijuos pranešimą

Vyriausybė sako, kad pateiktus duomenis turės išstudijuoti. Menzies yra birželio mėnesį paskirtas investiguoti, kai viena radijo stotis vis minėjo, kad Australijoje gyvena naciai. Daug pabėgėlių po Antrojo karo atvyko į Australiją nuolatiniame apsigyvenimui, manoma, kad 770,000. Žydai sako, kad naciai lengvai galėjo atvykti, kadangi imigracijos įstatymai buvo labai menki. Menzies sako, kad nėra įrodymų, jog Australijos vyriausybė būtų padėjusi atvažiuoti naciams.

Investigavo 200 asmenų

Jis sako, kad Los Anželėje esąs Simon Wiesenthal Centras parūpino tuos sąrašus. Tie žmonės, esą buvę gestapo tarnautojai ir koncentracijos stovyklų sargai Latvijoje, Lietuvoje ir Gudijoje karo metu, kaip rašo New York Times.

Sidnėjus Morning Herald rašė, kad Andrew Menzies investigavo 200 asmenų.

— Chicagoje moteris eidama LaSalle gatve, netoli Madison gatvės, rado pametus du čekius, ant kurių buvo parašytos šios sumos \$6,809,123.50 ir \$1,328,998.00. Patikrinus rasta, kad tai yra pežų čekiai ir daugiau, kaip 10,000 dol. vertės. Juos rado Mona Miller, kuri pranešė Marmon Co., kuriai šie čekiai priklausė. Ji buvo apdovanojama už tai nemaža suma pinigų.

Priėmė kardinolą

Managua. — Nikaragvos respublikos prezidentas Daniel Ortega priėmė kardinolą Opilio Rossi, kuris, kaip popiežiaus legatas dalyvauja šiomis dienomis vykstančiame Nikaragvos tautiniame Eucharistiniame kongrese. Kardinolas šia proga perdavė prezidentui popiežiaus linkėjimą, kad Nikaragvos tauta susilauktų santarvės, pagrįstos teisingumu ir pagarba žmogaus teisėm. Nikaragvos tautiniame Eucharistiniame Kongrese dalyvauja įvairių Lotynų Amerikos kraštų ir Jungtinių Amerikos Valstybių vyskupai, taip pat Motina Teresė iš Kalkutos.

Valstybės sekretorius George P. Shultz priima priesaiką, kad liudys teisingai Atstovų rūmų užsienio komiteto apklausinėjimuose.

Brunei valstybė padeda Nikaragvos kovotojams

Washingtonas. — Brunei, kuri yra alyva turtinga pietryčių Azijos tauta, prašoma JAV Valstybės departamento šiais metais, sutiko padėti Nikaragvos laisvės kovotojams ir padovanoti keletą milijonų dolerių, įnešdama į slaptą Sveicarijos banko sąskaitą, kurią tvarkė pulk. Oliver North, praneša administracijos oficialūs pareigūnai.

Valstybės departamentas oficialiai nepatvirtino pinigų pervedimo ir savo roles šiame reikale. Bet administracija sako, kad prašymas to krašto valdytojų sultonui Hassanah Bolkihah buvo įteiktas Elliott Abrams, kuris yra Valstybės sekretoriaus asistentas ir ši akcija buvo paties Shultzo patvirtinta. E. Abrams atsiskakė komentuoti.

Departamentas elgėsi teisingai

Administracija sako, kad departamento veika buvo legali, nes Kongresas, skirdamas 27 mil. dol. humanitariniams kontrast reikalams, leido Valstybės departamentui prašyti aukų iš užsienio vyriausybių. Bet administracija sako, kad, kaip sultonas paaukojo mažiau, negu 10 mil. dol., Valstybės departamentas negali pasakyti, ar tai buvo panaudota humanitariniams ar militariniams kontrast tikslams.

Tas faktas, kad pinigai buvo įnešti į Sveicarijos banką ir kontroliuojami pulk. Oliver North, Tautinės Saugumo tarybos nario, leidžia galvoti, kad ta suma buvo išleista užmokėti už ginklus Nikaragvos kovotojams. Kaip Brunei sultono auka, taip ir kitų valstybių parama yra beveik visa sunaudojama kovotojų pagalbai.

Pinigai tikrai gauti

Kongresas 1985 m. atsisakė skirti finansinę paramą kontrast kariškiams reikalams. Šiomet pakeitė nuomonę ir paskyrė 100 mil. dol., iš kurių 70 mil. skiriama kariniams tikslams. Pagal administracijos pranešimą, Brunei sultonas tik paklausė, kur pasiūtis auką. Tada E. Abrams

prašė, kad pulk. O. North sutvarkytų reikala ir duotų banko sąskaitos numerį. Po to Brunei vyriausybė pranešė Valstybės departamentui, kad pinigai jau yra toje sąskaitoje.

Senatoriaus žvilgsnis

Sen. Patrick Leahy, demokratas iš Vermonto, kuris yra žvalgybos komiteto narys, tiksliai išreiškia padėti, kad mūsų vyriausybė nesulaužė įstatymų ryšium su kontrast, jį daug dalykų darė pamerkdama akį ir bendro susipratimo būdu. Tie 27 mil., kurie buvo skirti humanitariniams paramai, buvo specialiai tvarkomi iš Valstybės departamente įsteigto skyriaus. Lėktuvai nuvežė paramą į centrinę Ameriką Valstybės departamento lėšomis ir po to tie lėktuvai, jau pasamdyti privačios kompanijos, pristatydavo ginklus.

Los Angeles Times dienraštyje rašo, kad Shultzas asmeniškai ragino sultoną duoti pinigų, kai jis lankėsi Borneo saloje. Bet administracija paneigė, kad pats Shultzas prašė aukoti. Tai buvo padaryta per normalius diplomatinis kanalus.

Gautas pelnas už parduotus ginklus buvo pervestas Nikaragvos kovotojams, bet jų vadai sako, kad jie jų negavo. Čia Nikaragvos kontrast apmokami, kaip elgtis su ginklu.

Sultonas prieš komunizmą

Administracijos oficialūs žmonės sako, kad Valstybės departamentas kreipėsi į Brunei sultoną dėl to, kad jis yra nusistatęs prieš komunizmą. Be to, manoma, kad tai yra turtingiausias žmogus pasaulyje. Sultonas priėmė Shultzą savo rūmuose, kurie

TRUMPAI IŠ VISUR

— Britanijos parlamentas nutarė sudaryti komisiją, kuri turės ištirti kaltinimus septyniolikai įtariamų nusikaltėlių karo metu, kurie bendradarbiavo su naciais. Komisijos pirmininku yra paskirtas darbičių vidaus reikalų ministras Merlyn Rees.

— Romoje du ginkluoti vyrai pagrobė Raudonojo Kryžiaus helikopterį ir priverė skristi į Rebibia kalėjimo kiemą, kur jie pasiėmė du kalinius ir pabėgo.

— San Salvadore tūkstančiai žmonių demonstravo reikalaujanti, kad gauta parama iš užsienio valstybių padėti nuo žemės drebėjimo nukentėjusiems nebūtų naudojama kariniams tikslams.

— Chicago meras Harold Washington pranešė, kad jis kandidatuoja antrajam terminui, tačiau nežino, ar eis demokratų partijos vardu, ar kaip nepriklausomas asmuo.

— Peru pradėjo pasitarimus su užsienio bankais, prašydama, kad būtų leista atsilyginti už turimas skolas prekėmis. Vienas iš tokių bankų yra First Interstate Bancorp Los Angeles mieste. Peru yra atsilikusi vien tik už palūkanas 630 mil. dol.

— Salt Lake City laikraštis Tribune rašo, kad Oliver L. North draugai pradeda organizuoti fondą, iš kurio būtų apmokamos jo apsigynimo išlaidos. Bandoma pasiekti apie 500 Laivyno akademiją kartu su juo baigusiu narių 1968 m.

— Washington, nežiūrint Izraelio paneigimo, oficialūs pareigūnai tiki, kad Izraelis žinojo, kad gautas pelnas už parduotus ginklus perleistas Nikaragvos kovotojams.

— Marinette, Wisconsin, gyvenanti Eugene Hasenfus žmona, išvyko į Nikaragvą, tikėdama, kad jos vyras bus Kalėdų šventėms išleistas iš kalėjimo, nes, manoma, kad bus suteikta amnestija.

— Genevoje kalbama, kad du bankai — Credit Suisse ir Compagnie de Services Fiduciaires — padėjo piniginiuose reikaluose išmokant pinigus Nikaragvos kontrast.

— Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Larry Speakes pranešė, kad nuo vasario 1 d. pasitraukia iš prezidento spaudos kalbėtojo posto ir pereina dirbti į Merrill Lynch kompaniją, kuri yra Wall Street investavimo firma.

— New Yorke esanti Helena Rubinstein fondacija paskyrė 3 mil. dol. holocausto muziejaus statybai Washington, kurio statyba bus pradėta kitais metais. Nusistatyta surinkti 100 mil. dol. to muziejaus statybai. Roy V. Titus, fondacijos viršininkas, sako, kad ši dovana duota prisiminti jo motinai, kuri suorganizavo tarptautinę kosmetikos prekybą, o taip pat ir jo žmonos Niutos giminių atminimui, kurie žuvo koncentracijos stovyklose.

kainuoja 400 mil. dol. ir turi 1,788 kambarius. Brunei pajamos per capita yra 18,000 dol. Tai pirmoji valstybė, kuri savanoriškai padovanojo auką kontrast kovotojams. Sklinda gandai, kad ir Saudi Arabija padovanojo šiek tiek pinigų Nikaragvos kontrast.

Valstybės sekretorius apklausinėjimuose

Nelauktina dramatiškų rezultatų

Washingtonas. — Valstybės sekretorius George Shultz priekaištavo, kad Baltieji rūmai jo nepainformavo komandos keliu apie tiesioginius ryšius su Libane esančiu Amerikos ambasadoriumi.

Sekretorius liudijo Atstovų rūmų užsienio reikalų komitete, pirmiau davęs priesaiką. „Aš esu, švelniai tariant, nustebęs, kad pasiuntinys John H. Kelly, atrodo, žinojo daugiau apie slaptą ginklų pardavimą Iranui, kad būtų paleisti pagrobtieji, negu Valstybės sekretorius“, kalbėjo G. Shultz.

Iškvietas pasiuntinys

Jis iškvietė ambasadorių Kelly iš Libano atvykti į Washingtoną, kai praeitą savaitę gavo iš jo pranešimą, kad jis dalyvavo šiame reikale ir turi daugiau žinių. Pranešime ambasadorius sako, kad jis per CIA turėjo ryšius su tuometiniu Baltųjų rūmų saugumo tarybos viršininku adm. J. Poindexter ir su pulk. O. North apie slaptas Irano operacijas.

Shultzas pasakė, kad jis liepė ambasadoriui sugrįžti viską pranešti FBI ir kitoms agentūroms, kurios praveda apklausinėjimus apie Irano bylą ir gauto pelno perdavimą Nikaragvos kovotojams.

Ambasadorius Kelly, karjeros diplomatas, kuris yra ambasadoriumi Libane nuo rugpjūčio mėnesio, yra James A. Kelly brolis, kuris yra saugumo tarybos nariu, dirbęs kartu su Poindexter ir North.

Prasilenkta komandoje

Kalbėdamas tame apklausinėjime, sekretorius sakė, kad turėtų būti tokie dalykai daromi komandos keliu: prezidentas įsako sekretoriui, bet ne Saugumo tarybai, ir tada tik Saugumo tarybai, o sekretoriaus asistentas perduoda ambasadoriui, bet ne kitaip. Jei buvo prasilenk-

ta su šia komanda, tai turėjo būti labai rimtas pagrindas, aiškino komitetui Shultzas. Galbūt jam buvo pasakyta, kad tai daroma prezidento vardu. Greičiausia, kad šis Kelly atvejis buvęs vienintelis. Valstybės departamentas patvarkė, kad ambasadoriai būtų atsakingi Valstybės sekretoriui, o ne Baltiesiems rūmams. Praeityje irgi yra buvę nesuderinti. Kadangi prezidentas skiria ambasadorius, tai jie kai kada mano, kad turi teisę daryti pranešimus tiesiog Baltiesiems rūmams.

Ambasadoriaus pranešimas

Shultzas ambasadoriaus Kelly pranešimą panaudojo, kaip medžiagą šiame apklausinėjime. Ambasadorius buvo susitikęs su Robert McFarlane, kuris jį informavęs apie pasitarimus pagrobtyčių išlaisvinimo reikalu ir kartu apie ginklus Iranui. Tais reikalais jis turėjęs daug pasikalbėjimų su pulk. O. North ir su gen. Richard Secord. Tuo metu jis gavęs tiesioginius pranešimus iš adm. Poindexter ir siuntęs savo tiesiogį į Baltuosius rūmus per CIA privačius komunikacijos kanalus.

Nuorašai sunaikinti

Shultzas pasakė, kad ambasadorius Kelly jam pranešęs, jog laikydamasis priimtos praktikos, visus tu pokalbių ir pranešimų nuorašus sunaikino, kas yra visada daroma. Amb. Kelly mano, kad tie nuorašai turi būti CIA įstaigoje ir Baltųjų rūmų situacijos kambaryje. Jis esąs pasirošęs liudyti, jei jam Valstybės departamentas tai įsakys daryti. John Kelly yra kilęs iš Wisconsin ir nuo 1965 m. yra užsienio tarnyboje. Kadangi jis yra nevedęs, buvo paskirtas ambasadoriumi į Beirutą, nes ten yra visada pavojinga zona.

Patikslino savo liudijimą

Valstybės sekretorius paliudijo, kad jis nieko nežinojęs apie pinigų išmokėjimą Nikaragvos kontrast. Tai esą nelegalu. Bet sekančios dienos rytą, prieš išvykdamas pasitarimams į Londoną, Shultzas tai atšaukė, sakėdamas, kad pinigų pervedime kontrast nesą prasilenkta su įstatymais. (Prašau skaityti apie tai Brunei apžvalgoje šiame puslapyje.) Turbūt reikia sutikti su respublikonų senatoriumi Dave Durenberger. Žvalgybos komiteto pirmininku, kad Shultzas ir kiti žinojo apie Irano operacijas, bet atskuo nugarą, nuduodami nieko negirdėję. Tad ir šių apklausinėjimų rezultatai nepateiks nieko dramatiško.

KALENDORIUS

Gruodžio 10 d.: Melkijadas, Eulalija, Eidmantas, Ilma. Gruodžio 11 d.: Damazas, Danisa, Valdis, Dirvonė.

ORAS

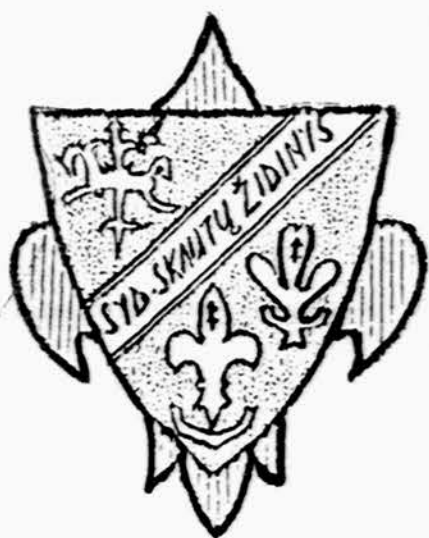
Saulė teka 7:06, leidžiasi 4:20.

Temperatūra dieną 23 L, naktį 17 L.

SKAUTYBĖS KALBOS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŪ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SYDNĖJAUS SKAUTŲ ŽIDINIO VEIKLOS TRISDEŠIMTMETIS

Jei maža kibirkštis įkuria laužą, jei vienas įvykis sukuria visą epochą, tai Australijoje, Sydnėjaus skautų židinio veikla šį teigimą patvirtina. Šio energingų, visuomeniškų brolių ir sesių vieneto gyva ir prasminga veikla tęsiasi jau trisdešimt metų (židiniai šia sukaktį paminėjo iškilminga sueiga ir vakariene liepos 19).

Šio vieneto gyvavimas įdomus, tuo, kad pati pirmoji šiam vienietui įsisteigti kibirkštis įsižiebė dar Vokietijoje, tremtinių stovykloje, Lietuvos Skautų sąjungai savo veiklą atkūrus. Taigi šio židinio „gimimą“ galima sieti su pirmuoju suorganizuotu „Gerojo darbo“ židiniu, įsteigtu ps. J. Zinkaus iniciatyva Seligenstadte, Vokietijoje. To meto vienetas ištysoje plačią kultūrinę, visuomeninę veiklą. Beje, skautininkas J. Zinkus, šiuo metu eina tėvūnio pareigas.

Židinio nariams išemigravus į įvairius pasaulio kontinentus, pradžioje dar buvo bandyta visus pasiekti siunčiant ranka rašytus, o vėliau šapirografu spausdinto laikraščio „Tėvynės židinio“ kelis numerius. Deja, efektingos veiklos tuo būdu nebuvo galima tęsti, ir pirmasis LSS istorijoje židinis buvo uždarytas 1951 m. liepos 15 d.

Tačiau ši kibirkštėlė žiebė naują liepsnelę: Melbourne gyvenantis tuometinis Australijos rajono vadas v.s. Ant. Krausas įsteigė „Liepsnojančios lieijos“ skautų židinį, g. 1956 m. balandžio 22 d. v.s. dr. Vyt. Kišono iniciatyva Sydnėje buvo įsteigtas „Senųjų skautų židinis“, kurio veiklos gairės: 1. Gyvenimas 10-ties skautų įstatų ir obsalio „Dievui, Tėvynei ir Artimui“ dvasioje; 2. Remimas skautiškos, ypach jaunesniųjų brolių, sesių, veiklos; 3. Tarpusavio bendravimas židinio apimtyje; 4. Tarnyba bendruomenėi. Pagal statutą židinio vadovybę sudarė tėvūnas — ps. Z. Staugirdas ir kanclerė — sesė Ir. Dudaitienė. Narių skaičius pamečiui augo. 30 metų gyvavimo laikotarpyje 8 židiniai yra mirę, jų tarpe pirmasis tėvūnas ps. Z. Staugirdas ir židinio steigėjas — v.s. dr. Vyt. Kišonas. Pradžioje veikla ribojosi 2-3 sueigomis į metus. Sueigose aptariami židinio reikalai, skaitomos paskaitos, remiamos vietos skautų tuntas, skiriamos premijos stovyklautojams ir t.t. Veikla plėtėsi: drauge su Sydnėjaus literatūrinio būrelio buvo suruošti keli literatūros vakarai.

Nuo 1977 m. pradėtas leisti biuletenis-laikraštis „Tėvynės židinis“. Iki šiol išleistas 35 laidos.

Židinio veikla išplito 1978

m., kai buvo pradėta platinti skautiškoji spauda, kurią per židinį užsisako net ir kitų miestų sesės ir broliai. VI-je Taut. Stovykloje, Gilwello Parke, Viktorijos valstijoje, dalis židinių ėjo atsakingas pareigas. Nuo 1979 m. židiniai pradėjo išsklaidyti — ekskursuoti, ir jų iki šiol keliauta 17 kartų! Tai vienos, dviejų ar trijų dienų ekskursijos, pritraukiančios vis daugiau dalyvių nevien skautų. Nuolatinis iškylų vadovas-gidas — v.s. J. Zinkus su didžiule informacinių žinių kuprine, tad nenustabu, kad iš šių puikiai suorganizuotų ekskursijų likusio pelno židiniai yra sušelpę vargan patekusius skautus, gyvenančius Australijoje ir kituose kraštuose. Yra jie parėmę ir lietuvišką bei skautišką spaudą.

1984 ir 1985 metais židiniai sušuko „Konrado kavinės“ vakarus; iš gauto pelno buvo paremti ir finansiniai sunkumus patekę Sydnėjaus

A.a. vs dr. Vytautas Kišonas, Sydnėjaus skautų židinio steigėjas. Šarzas A. Plūko

Lietuvių klubo namai (tam reikalui skirta arti 2,000 dol.). Sydnėjaus skautų židinis kreipia didelį dėmesį šventiniams židiniams privalomas šventės: šefų gimtadienius — Susimastymo dieną (vasario 22-ją) ir Pirmojo skautiško įsakymo temtyje dieną (liepos 25-ją). Ši sukaktis buvo itin gražiai paminėta 1985 m., suurošiant Kirbyo lietuvių tremtinių kūrybos pietę. Ruošiamą nuotaikinga Atvelykio šventė „Aušros“ tunto skautams, ėms, gausi žaidimais ir lietuviškomis tradicijomis. Tai vis kūrybingų

Dabartiniai Sydnėjaus skautų židinio vadovai — kanclerė vsl. Milda Karpavičienė ir tėvūnas vs Jonas Zinkus.

Lietuviškosios skautijos pirmūnas vs Petras Jurgėla.

GERBIAME NUSIPELNIUSI PIRMŪNĄ

Jau toks mūsų įpratimas, kad, kai kas nors iškeliauja amžinybėn, tada, atsisveikindami, keliame jo nuopelnus. Tuo tarpu gyvam esant dažnai tinkamai neįvertindavome jo atliktų darbų. Šia proga, noriu sąjungos nariams priminti mūsų eilėse dar gyvą besireiškiančią asmenybę mūsų sąjungos vieną iš kūrėjų — vyr. skautininką, Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kapitoną, LSS-gos pirmūną Petrą Jurgelėvičių, Jurgelą, š.m. rugsėjo 30 d. sulaukusį gražaus 85 metų amžiaus.

Skautininkas Petras gimė rytiniame šio krašto pakraštyje; jaunystėje, prieš pirmąjį

židinių pastangos kurstyti lietuvišką ugnelę mūsų jaunimelyje.

Iškilmingai atšvestos 30-čio sukakties proga Židinis susilaukė sveikinimų iš arti ir iš toli, iš skautų ir iš kitų organizacijų, įvertinant ir atsidekojant už jo plačiąsias veiklas Sydnėjaus lietuvių tarpe. Sveikinimai darbštiesiems Sydnėjaus židiniams, pavyzdinai ir dariniai besidarbuojantiems Dievo, Tėvynei ir Artimui laubai. Tenestingam Jums kūrybingumo, tenemazėja Jūsų gretos, tegu kelio ženklai veda laisvųjų Pamenūnės ir Pažaislio šilų kryptimi!

Sof. Jelionienė

didįjį karą, grįžo Lietuvon. Karo audrai siaučiant nublokštas Rusijon, kur pagal galimybes mokėsi. Kaip tik tuo laiku susipažino su anglo lordo Baden Powelio įsteigta pasauline skautų organizacija. Idėjos pagautas, šią organizaciją iškūrė ir lietuvių jaunimo tarpe. Šiandien, skaitydami Lietuvos Skautų s-gos istoriją, žinome, kaip toli visa tai išsiplėtė. Po karo grįžęs besikuriančion Lietuvos, vėl mokėsi. Baigė Lietuvos Karo mokyklą, turėjo atsakingas pareigas Lietuvos kariuomenėje. 1931 metais, jausdamasis esąs daugiau reikalingas mūsų emigracijoje bendruomenėje Amerikoje, grįžo į JAV-es ir pasinėrė nesi- baigiančiuose lietuviškuose darbuose, kuriuose tebesidarbuoja iki šiol. Aprašyti visus skautininko Petro Jurgėlos darbus Lietuvai ir Lietuvos Skautijai reiktų kelių enciklopedijos knygų.

Aš pats jaunystėje išgirdęs apie tokią skautų organizaciją ir pamatęs trumpomis kelnėmis ir su lazdomis rankose žygiuojantį uniformuotą Lietuvos mokyklų jaunimą, susidomėjau. Perskaitęs P.J., tada parašytą bene vienintelę ta tema knygą „Skautystė“, pasinėriau ton organizacijon ir esu narys iki šiandien. „Skautystė“ sekė dar penkios skautiškom temom parašytos knygos ir ano meto lietuviškoje spaudoje aibės straipsnių, straipsnelių. Jau mums esant Amerikoje, 1975 metais jis vėl parašė daugiau negu 800 puslapių istorinę knygą „Lietuviškoji skautija“, kuri išeišviamis skautams tapo lyg ir kelrodžiu, kaip reikia atlikti organizacinius darbus.

Dariui-Girėnui rengiant istorinį Lietuvą garsinantį skridimą per Atlantą, Petras Jurgėla buvo vienas to skridimo organizatorių, o jiems žuvus, vėliau parašė patriotinę knygą, iškeldamas tų didvyrių, kaip lietuvių, pasiukojimą Lietuvos laubai. 1978 metais vėl parašė 300 puslapių knygą, iškeldamas Žemaitijos didvyrio generolo Povilo Plechavičiaus darbus ir nuopelnus Lietuvai. Ir šiandien, sulaukęs gražaus amžiaus, jis sielosi lietuviškais bei skautiškais reikalais. Jo mintys pilnos patarimų konkrečioms organizacinėms darbams, nes gyvenime tuose darbuose turėjo daug patirties. Kad ir ne

Lietuvoje gimęs, bet iš savo lietuviškų tėvų paveldėjo tikrą lietuvišką būdą.

Dar norėčiau pridėti: praėjusiais metais lankydamasis Tėvyneje, nutariau padaryti jam staigmeną. Žinojau, kad Vilnių ir jį riša jaunų dienų tautiniai sentimentai. Atsi- vežiau nuo Gedimino pilies ir dr. Basanavičiaus kapo žemės žiupsnelį. Užklausiau, ar jis norėtų tai turėti? — Atsakė: „Dėkoju už tokią man brangią dovanėlę — šventosios Lietuvos žemelę, dėl kurios išlaisvinimo kovojau, šiek tiek kraujo išliejau... Vilniaus Gedimino kalne su keletu lietuvių skautų rengiausi mūsų tautinę vėliavą išskabinti... Tai buvo mūsų jaunuolių skautų svajonė... Ji (Lietuvos žemė) gali būti greit sunaudota. Šiemet man sueina jau 85 metai...“

Nesuklysiu, jei šios skautininko Petro Jurgėlos garbingos sukakties proga, visų mūsų lietuvių skautų, —čių vardu viešai Jam padėkosiu už Jo nepaprastai didelius darbus Lietuvai ir Lietuvos Skautijai ir baigdamas žemiau pacituosiu nežinomo poeto mane nuolat persekiojančius eilių žodžius:

„Žeme, tėvų numylėta,
Tavęs užmiršti negaliu!
Tavo padangę saulėta,
Aš dieną ir naktį regiu!“

v.s. Pr. Pakalniškis

KALĖDINĖ SUEIGA CHICAGOJE

Chicago skautų ir skaučių tuntu bendra kalėdinė sueiga įvyks šį sekmadienį, gruodžio 14 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Sueigoje kviečiami dalyvauti ir akademikai, kės, skautininkai, kės, skautų ir skaučių tėveliai ir šeimynariai.

Visi skautai, skautės (tvarkingose išėiginėse uniformose) ir svečiai renkasi 9:45 val. ryto. Prašoma nesivėluoti, kad nebūtų sudrumsta šventiška sueigos rimitis.

Sueiga 10 val. ryto bus pradėta tradiciniu zvakių uždegimu, (kurį kasmet praveda „Kernavės“ tunto sesės). Šis zvakių uždegimas bus įvadas į šv. Mišias, kurių eigoje dalyvaus skautai ir skautės. Kalėdinės giesmės, kiekvieno skautų ir skautės kalėdinė dovanėlė praktėlėje gulinčiam Kūdikėliui Kristui... Visi skautai ir skautės prašomi atnešti vokelyje, kad ir nedidelę piniginę auką (ji kiekvieno individualiai bus dedama prie prakartėlės); ši auką vėliau bus įteikta į varg patekusioms skautiškom šeimoms.

Antroje sueigos dalyje bus trumpi visų vienėtų pasirodymai.

Vaišių šį kartą nebus ruošiamos.

SKAUTIŠKI ĮVYKIAI

Chicagoje
Gruodžio 14 d. — Visų Chicago tuntu kalėdinė sueiga Jaunimo centre.

Clevelande

Gruodžio 15 d. Bendra „Neringos“ ir „Pilėnų“ tuntu kalėdinė sueiga.

Gruodžio 21 d. Skautų vyčių / vyr. skaučių Kūčios.
Gruodžio 27-28 d. Žiemos savaitgalinė iškyla.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas) į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$53.00 foreign countries \$53.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokejės.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užaienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už ekėlimų turinį neatsako. Skėlbimų kamos prisiunčiamos gavus prašymą.

„LITUANICOS“ TUNTO POKYLIS

„Lituanicos“ tunto vadovybė, stangdamasi sutelkti lėšas tunto tolimesnei veiklai, sausio 31 d. rengia pokylį. Numatyta smagi programa, bus patiekta gardi vakarienė, veiks baras, o šokiams gros puikus orkestras. Visi tėvai prašomi iš anksto numatyti šiame renginyje dalyvauti

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS IR OODS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami ofisa)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikla 24 val.)
Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7, antr. ir penkt. 10-4, šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė: vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-Hance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 1 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnelės, tilteliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

patys ir savo draugus bei pažįstamus pakviesti. Pripildykime Jaunimo centro didžiąją salę, kad mūsų jaunimas galėtų ir toliau smagiai skautauti. Dėl informacijų kreiptis į s. Aldoną Palukaitienę, tel. 471-0811.

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANČIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9, antr. 12-8; penkt. 10-12; 1-8.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
Į mvlia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southview Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBITIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (Prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ilustruota išeivijos

KULTŪRININKŲ ENCIKLOPEDIJA

Reikia pasidžiaugti, kad vis atsiranda žmonių, kurie ateina į mūsų visuomenę su stambesniu kultūrinio įnašu. Vienas iš tokių yra kun. Algimantas Kezys. Jis yra ne tik talentingas fotografas menininkas, bet ir geras organizatorius, suruošęs eilę tarptautinių parodų, įkūręs foto archyvą, redagavęs ar iliustravęs eilę vertingų istorinių knygų, kaip apie Sv. Kazimiero kapines, apie Pensilvanijos anglikanus, išleidęs keletą nuotraukų albumų, suorganizavęs Lietuvos bibliotekos leidyklą davusių eilę tokių puošnių vertingų leidinių.

Naujausias jo parūpinamas leidinys yra „Faces of Two Worlds“. Tai galėtume pavadinti miniatiūrine mūsų išeivijos kultūrininkų iliustruota enciklopedija. Ji turi 180 psl. ir gal netoli šimto portretų įvairių mūsų kultūrininkų, visuomenininkų ir kitaip savo įnašu išeivijoje pasižymėjusių asmenų. Jau pačios nuotraukos atkreipia dėmesį savo neįprastu menišku atlikimu, bet šalia jų dar tekstai, kuriuose duodama ne vien čia vaizduojamų asmenų suglaustos biografines žinias, atžymint jų įnašą į mūsų išeivijos gyvenimą, bet taip pat įtraukiami ir jų pasisakymai išeivijos kultūriniais reikalais, kad ir išeinant iš jų asmenišką akiračio.

Leidinyje apima plačias mūsų išeivijos grupes. Visų pirma mūsų ankstyvesnius ateivius — anglikanus, verslininkus, sielovados žmones, kaip kun. J. Lukšys, seselė Immaculata, šalpos organizatorius kun. J. Končius, visuomenininkas, verslininkas, spaudos darbuotojas J. Bachunas, laikraštininkai L. Šimutis ir dr. P. Grigaitis, knygų leidėjas ir archyvo steigėjas prel. Pr. Juras, muziejaus įkūrėjas St. Balzekas, muzikė A. Stephens. Antras skyrius daugiau liečia dabarties religinius vadus. Toliau eina mūsų etninės kultūros žiburiai, rašytojai, dailininkai, aktoriai, žurnalistai, pedagogai, pagaliau jaunesnioji karta — gimusieji karo metu Europoje ir pasaulį išvydusieji Amerikoje.

Kiekvinaame skyriuje iškeliamas asmenis stengiasi surinkti alfabetine tvarka (su kai kuriomis išimtimis), kiek galima laikantis bešališkumo. Stengiasi parinkti vis tuos, kurie savo kultūrinio, tautinio, visuomeninio įnašu kuo nors yra praturtinę mūsų išeiviją.

Su šiuo anglišką leidiniu išeinama į platesnę amerikiečių publiką, nebesapitenkinama dalinimusi įspūdių ir informacijų tik savųjų tarpe. Dabar kaip tik ir svarbu mums su lietuviškąja medžiaga eiti į plačius kitataučių sluoksnius, siekiant daugiau laimėti dėmesio Lietuvos reikalams, įrodinėjant, kad esame atstovai tautos, kuri verta susilaukti savarankiško, nepriklausomo gyvenimo.

Skaitant tenka pasidžiaugti, kad nepasitenkinama tik saūsais suglaustais biografiais duomenimis, o stengiamasi su aprašomu žmogumi išryškinti ir kurį mūsų išeivijos faktą ar idėją. Kalbant apie mūsų operos pirmąją V. Radzių, pabrėžiama, kad lietuvių opera Amerikoje yra

vienintelė ne profesionalų opera JAV-se, kuri išsilaiko ilgiausiai, statydama didžiulias operas.

K. Bradūno apraše pabrėžiamas jo pasisakymas, kad atvykimas į šį kraštą nebuvo duonos ieškojimas, o ieškojimas laisvės. Iš Č. Grincevičiaus lūpų išgirstame, kad kiekvienas iš mūsų turime kalbėti už tuos, kurie negali laisvai prabilti. M. Katiliškis įvertinamas Šilbajorio žodžiu, kad jis turėjo išvalgumą į žmogaus didybę. Žvelgiant į arch. J. Muloko kūrybą, atkreipiamas dėmesys, kaip tautinis talentas gali išsivystyti ir už savo natūralių ribų. Kai kurie mūsų kultūrininkai apibūdinami tik vienu trumpu, ryškiu žodžiu. Kalbant apie dail. Br. Muriną, pažymima, kad jis perėjo žemę kaip švietus angelas. Dail. V. Petravičiaus lūpomis perduodamas atodūsis žmogaus iš to laikotarpio, kai, neturint reikiamų lėšų ar kitų būtinų reikmenų, tenka pamatu mirti dvasine mirtimi, nors jam vėliau atėjo laikas, kada susilaukė reikiamo peno kūrybos darbui.

Trumpuose biografiniuose aptarimuose išskirti lietuvių prasižymėjimai. Rašant apie sol. St. Barą sakoma: „Niekas negirdėjo bet kokio lietuvių tenoro dainuojant geriau kaip Baras“. Pažymima lietuvių atrama į liaudies kūrybą, kai cituojamas komp. D. Lapinskas, kuris išryškina, kaip moderniškoji muzika gali duoti reikiamą apšilavimą senovinėms folklorinėms idėjoms. Aprašomo kultūrininko apibūdinime duodamas taiklus aptarimas. Komp. Br. Markaičio biografijėlė baigiama tvirtinimu, kad jis įstengė nueiti toliausiai tiltu į susilaukiamą amerikiečių pripažinimą.

Tekste pasisakoma taiklomis ir pateisinamomis hiperbolėmis. Kalbant apie sol. J. Vaznelį sakoma: „Jei norite išgirsti Šaliapiną, kuris nėra rusas ar Pinzą, kuris nėra italias, pasiklauskite Vaznelio“. Kitur operuojama ne posakio forma, o įspūdingais faktais, pabrėžiant, kad komp. J. Žilėvičius yra palikęs apie 400 darbų. Kalbant apie St. Pilką, išryškinama jo aristokratiška dvasia, esant išsilavinusiu filosofijoje, politikoje ir poezijoje. Pabrėžiamas lemtingas lietuvių likimas VI. Butėno posakiu: „Jeigu būčiau pasilikęs Lietuvoje, būčiau perėjęs ir pogrindį ir anksčiau ar vėliau būčiau sustabdytas kulkos“. Br. Kvilkys išryškina pabėgėlio pareigą: savo įsipareigojimu dirbti reikia atsisteisti už išvykimą iš tėvynės jos sunkiausioje valandoje.

Prof. V. Sruogienė aptaria prievartinio išeivio tragediją, netenkant gimtojo krašto, natūralios tėvynainių aplinkos, savo istorinės atmosferos, šimtmečiais jungusios gyvenančius savame krašte.

Šis leidinys turtingas meniškais portretais foto aparatu ir plunksnos aprašais. Neįprasta, kad kiekvienas aprašas prasideda žodžiu „born“. Gal tas išryškina vienodą, lygų žvilgsnį į visus.

Leidinio tituliname puslapy pažymima, kad čia liečiami tik imigrantai į Illinois. Padėtas ir pirmo tomo ženklas. Lauksime daugiau.

Juoz. Pr.

Žmogus gali užmiršti, kad jis turi religiją, kaip jis gali užmiršti, kad turi širdį, tačiau be religijos žmogus negali gyventi kaip ir be širdies.

L. Tolstoj

Dirbti, kad praturtėtumei, — tėra tik priemonės, ne tikslas: reikia, kaip kiekvienam žmogui, taip ir ištisoms tautoms, siekti tobulybės.

C. Carduci

VIENOS KONFERENCIJOS SŪKURYJE IR UŽKULISIUOSE

Pokalbis su Ginte Damušyte, sugrįžusia lapkričio 23 d. iš Vienos konferencijos

— Ginte, koks buvo Tavo vykimo tikslas į Vieną?

— Vaziavau į Vieną, PLB-nės siunčiama, vykdyti PLB-nės ir Lietuvių Informacijos centro programą bei dalyvauti Pasaulio Pabaltiečių santalkos renginiuose. LB-nės atstovams Vienoje, Šveicarijos LB-nės pirmininkui Narcizui Prielaidai, Kanados LB-nės atstovams Joanai Kuraitė-Lasienei ir Juozui Daniui bei man pačiai rūpėjo koordinuoti PLB veiklą ne tik su Pasaulio Pabaltiečių santalka (PPS), bet ypač su kitomis tautybėmis bei grupėmis, kurioms irgi rūpi žmogaus ir tautos teisių pažeidimai okupuotoj Lietuvoje.

Tad Vienos akcija už Lietuvos laisvę manymu, nebuvo vienšališka, bet vien lietuvių ar net pabaltiečių organizuojama, o vykdant keliais frontais. Kaip matyti iš kun. Juozo Prunsko straipsnio „Drauge“ apie Europos sąjūdžius, daug kam rūpi Lietuva. Ir tai ne vien atsitiktinumas... Ir su vienu prieš Vienos konferenciją palaikėme ryšį, ir su daugeliu jau seniai bendradarbiaujome. Todėl LIC ir PLB-nė matė reikalą bei naudą kartu su šiomis grupėmis ruošti renginius Vienoje ir toliau su

jomis palaikyti veiklą bei ryšius.

— Ar galėtum duoti keletą pavyzdžių?

— Tarptautinė Rezistencija suorganizavo didelę parodą žinomoj „Messapalast“ salėj, visai arti Hofburgo pilies, kur vyksta Vienos konferencija. PLB-nė ten kartu su 50 kitų organizacijų buvo išstaciūsi lietuvių paviljoną su informacijomis apie Lietuvą, kurias parūpino PLB-nė, LIC ir Pabaltiečių namai Paryžiuje. Jolanta Vaičaitytė, kaip gyvenanti Paryžiuje ir turinti artimus ryšius su Tarptautine Rezistencija, koordinavo lietuvių bei latvių ir estų dalyvavimą šioj parodoj. Ji su taktininku Rimantu Valteriu iš Anglijos globojo lietuvių paviljoną tas tris dienas, kai veikė Tarptautinės Rezistencijos centras bei atsakinėjo į spaudos ir kitų prašymus klausimus. Lietuvių paviljonas buvo papuoštas ryžtingų Lietuvos kovotojų padidintomis nuotraukomis, kaip pvz. Balo Gajausko bei kitų įkalintųjų lietuvių atvaizdais. Šalia laisvai dalinamos literatūros buvo išstatyti ir pogrindžio bei lietuvių spaudos eksponatai. Įdomu, kad „Die Welt“ korespondentas

Carl G. Strohm, rašydamas apie šią „Helsinki Spiegel“ parodą, specialiai net pastebėjo savo straipsny, kad Lietuvių Informacijos centru ten ir buvo atstovaujama. Mus tas pradžiugino, nes vis dažniau matom kitataučių tarpe kylantį LIC vardą.

Šalia lietuvių paviljono buvo visa eilė kitų grupių, kurios Lietuvą minėjo. Paminėsiu tik kelis nepastebėtus pavyzdžius. Norvegijos Helsinkio grupė Vienoj dalino studiją, kurioj aptarė ir Pabaltijo tautų padėtį. Nors jau kelis mėnesius palaikėme telefoninį ryšį, buvo nepaprastai malonu ir naudinga asmeniškai susipažinti su šios grupės vadovais, atvykusiais į Vieną. Susėdom vieną vakarą ir suplanavom tolimesnę mūsų koordinuotą veiklą. Džiaugiuosi galėdama pranešti, kad jie privaičiam pasimatyme su Norvegijos ambasadorium akcentavo lietuviškus reikalus. Jų ryžtas toliau kelti mūsų rūpesčius liudija faktas, kad nuo š.m. balandžio mėn. jie išrūpino apie 30 straipsnių apie Lietuvą Skandinavijos spaudoj.

Buvau taip pat susitikusi su Tarptautine Helsinkio federacija, kuri turi savo būstinę

Vienoj. PLB-nei prašant, ji sutiko toliau tęsti mūsų užvestą akciją Vienoje už Lietuvos Helsinkio grupės narį Viktorą Petkų. Tad, kaip matot, stengiamės išlaikyti tam tikrą tęstinumą su tais vienetais, kurie jau dega mūsų rūpesčiais ir dirba jų labui.

— Girdėjome, kad dalyvavai keliose spaudos konferencijose. Ar galėtum jas apibūdinti?

— Pirmąją konferencijos savaitę dalyvavau dviejose spaudos konferencijose. Pirmoji buvo ruošiamą Kanados tarpkonfesinės grupės, o antroji — moterų koalicijos. Pukų pranešimą Kanados tarpkonfesinės spaudos konferencijoj padarė Kanados LB-nės vicepirmininkė Joana Kuraitė-Lasiene, o man teko atsakyti į kelis klausimus, kaip apie įkalintus bei nužudytus Lietuvos kunigus. ABC televizijos tinklas per vakarines žinias davė ištrauką iš šios spaudos konferencijos.

Tuo tarpu Kanados tarpkonfesinė konferencijoj dalyvavo keliolika studentų, kurie pasisėmė daug praktiškų žinių apie gyvenimo realybę Sovietų Sąjungoj, žadėjo ją tinkamai panaudoti besiruošiant savo kelienei į Maskvą.

Reikia pastebėti, kad Kanados Lietuvių Žmogaus teisėms ginti komitetas, kuris yra Kanados LB-nės padalinys, kartu dirba su šia tarpkonfesine grupe Toronte. Ji sėkmingai kelia persekiojamųjų lietuvių opiausių rūpesčius kanadiečių spaudoj per „Toronto Sun“ laikraščio sekmadieninę laidą: kas savaitę reguliariam skyriuj yra pateikiami ryškūs teisių pažeidimai už geležinės uždangos. Girtina, kad Kanados Lietuvių Žmogaus teisėms ginti komitetas taip pat suteikė piniginę paramą LB-nės programai Vienoj.

Man teko pirmininkauti antrajai spaudos konferencijai, kurios metu prelegentės — buvusios sąžinės kalinės, kaip Krymo totorė Aishe Seytmuratova ir ukrainietė Nadia Svitlychna, kartu kalėjusi su Nijolės Sadūnaitė, bei žmogaus teisių gynėjos, kaip iš Londono atvykusi dramaturgė Anne Morgan, parašiusi vaidinimą apie Iriną Ratushinską — kalbėjo apie persekiojamą moterį Sovietų Sąjungoj. Spaudos konferencijoj apsilankė JAV ambasadoriaus Warren Zimmermanno žmona, kuri jausmingai prabilo į dalyvius, ir JAV delegacijos antrasis ambasadorius Sam Wise.

Čia reikia pastebėti, kad JAV ambasadorius Warren Zimmermann savo viename pareiškime Vienos konferencijoj kaip tik pažodžiui citavo ištraukas iš šios konferencijos apie žiaurias sovietų kalnimo sąlygas.

Spaudos konferencijos įžangoj akcentavau Mordovijos lagerio pabaltietes kalines, jų tarpe lietuves Jadvygą Bieliauskienę ir Editą Abrutienę bei jų principumą, ginant savo bei kitų kalinių teises. Dalyviams dalinom apie įkalintas pabaltietes brošiūrą, kurią šia proga PLB-nė išleido kartu su estais ir latviais. Po pranešimų specialiai iš Paryžiaus atgabenta aktorė Karolina Masiulytė skaitė ištraukas iš Nijolės Sadūnaitės prisiminimų. Laimingai sutapimu, jai beskaitant, į spaudos salę atėjo prancūzų ministeris žmogaus teisių reikalams Maluret, kuris gimtąja savo kalba išklauė dalį jos programos. O vienas delegatas, paveiktas perskaitomomis N. Sadūnaitės prisiminimų ištraukomis, priėjo ir prašė būtina jam pristatyti daugiau medžiagos apie „šią nuostabią moterį“.

Teko dar ir kitur pasireikšti. International Parliamentary Group kartu su Lietuvių Katalikų religine šalpa ir keliomis kitomis grupėmis surengė apklausą, kurioj apie persekiojamą Lietuvą kalbėjo austrų katalikų kunigas Jakob Forg. Programos ištraukos buvo rodomos per austrų televiziją. Su kun. Forg dar vėliau susitikau ir perdaviau vėliausias Lietuvą liečiančias informacijas bei nuotraukas. Tai buvo vėl kitas bendramintis, kurį pažinojau tik iš laikraščių ir spaudos. Džiaugiuosi, kad teko asmeniškai patirti jo nuoširdų rūpestį dabartine Lietuvos būkle. Jis savo ruožtu platina žinias apie Lietuvą bei bendradarbiauja su tais, kurie Europoj gina Lietuvos katalikų interesus.

(Bus daugiau)

AUTOBUSŲ APSAUGA

Chicagos miesto susisieki-mo vadovybė susitarė su policijos departamentu, kad bus panaudota 100 laisvų nuo tarnybos policininkų apsaugai autobusų, važiuojančių pavojingesnėse susisiekimo linijose. Tikimasi, kad gruodžio vidury sutartis bus patvirtinta ir jau sausio mėnesį policininkai pradės apsaugos pareigas.

Priėmimo Vienoje, Austrijoje. Iš kairės: Kanados LB atstovas J. V. Danys, PLB atstovė Gintė Damušytė, Prancūzijos delegacijos ambasadorius P.H. Renard ir ukrainietė N. Pawlenko. Nuotr. J.V. Danio

LAISVĖS KAINA

NOVELĖ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

8 — Kiek oficialiai žinoma, Audronė Gailytė nėra ištekėjusi, ir apie jokią vyrą nieko nekalbama. Tik tiek teko patirti, kad ji yra našlaitė, anksti netekusi savo tėvų ir yra užauginta savo našlės teta. Jai atvykus, sužinosime daugiau. Tam bus pakankamai laiko.

— Tiesą sakote, pone redaktorai. Labai ačiū už informaciją ir atleiskit už sutrukdytą.

Pakabinęs telefoną ragelį, Arūnas sunkiai galėjo valdyti savo susijaudinimą. Jo krūtinėje šokinėte šokinėjo širdis, o rankos nervingai spaudė Audronės nuotrauką. Jiedu be abejonės kada nors susitikis. Koks bus jų susitikimas? Ką jie vienas kitam sakys? Ar bus priekaištai ir pasiteisinimai, melas ir išsisukinėjimai? Ir kaip ji pasiaiškina, kad pabėgo į laisvę, palikusi savo jauną vyrą pavojuje, kuriam gresia tarnybos praradimas, o gal dar kas nors blogesnio.

Arūnui buvo gaila ir savęs ir to nelaimingo Vilniaus miesto inžinieriaus. Gal ir gerai, kad nepavyko Audronę greitai parsikviesti į Ameriką. Ir čia ji būtų galėjusi surasti turtingesnį, gražesnį, su didesniu namu ir aukštesnėmis pajamomis. Ach, tos moterys... Nors be jų pasaulis būtų tuščias, bet ir su jomis nėra lengva. Jos — tai viliojanti mįslė, neatidengta paslaptis, tai pragaro kančių ir skausmo nešėjos.

Arūnas pats stebėjosi savo giliu susijaudinimu. Nejaug širdies gilumoje jis vis dar tebemyli tą neįstikimą, klastingą gražuolę? Ne, jis jos mylėti negali ir netikėtų nė vienu jos žodžiu, nors ji jam vėl prisiekdintų amžiną meilę ir ištikimybę. Ir vėl Arūnas pradėjo nemiegoti naktimis, balškytis po savo

tuščius kambarius, daugytį pianiną ar be tikslo važinėti greitkeliais už miesto.

Trečiadienį, gavęs savaitraštį, godžiai ryte rijo raides, skaitydamas apie Audronės Gailytės pabėgimą. Laikraštėje nebuvo daugiau konkrečios informacijos, išskyrus Audronės pokalbio ištraukas su Romos spaudos atstovais, ją klausinėjusiais apie jos pabėgimo motyvus ir aplinkybes. Niekur nė vienos eilutės apie Kęstutį Vitkų.

Kitą dieną ir vietinėje amerikiečių spaudoje buvo įdėta žinutė su Audronės nuotrauka Amerikos konsulato Romoje patalpose. Nuotrauka buvo nedidelė ir nelabai ryški, bet tai buvo neabejotinai ji, kadaise taip mylėta, taip laukta Lietuvos gėlė, jo gyvenimo aušra... Kokie dabar vylingi planai toje žaivoje, aukštinėje galvutėje? O vistiek jis norėtų ją pamatyti iš arti. Jis norėtų jai į akis išlieti visą savo kartelį, o gal tik su paniekos šypsniu ją pasitikti, ją šaltai atstumti.

Audronės Gailytės atvykimas į Ameriką buvo nedaug ką mažesnė sensacija, negu prieš daugelį metų Simo Kudirkos šuolis į laisvę, tik gal šį kartą mažiau tragiškas, bet lygiai toks pat džiaugsmingas. Organizacijos jau planavo jos pasirodymus, o taip pat buvo numatyti net keli pasikalbėjimai populiariose televizijos programose, nes Audronė, mokanti kelias svetimas kalbas, jų tarpe ir laisvai kalba angliškai. Vieną pavasario savaitgalį Čikagoje buvo suroštas jos oficialus pristatymas Amerikos lietuvių visuomenei. Skelbimai pasirodė visoje lietuviškoje spaudoje, ir buvo planuojamas masinės lietuvių kelionės iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių.

Arūnas ilgai kovojo su savimi: keliauti ar ne? Pagaliau nugalėjęs save patį, jis nusipirko bilietą lėktuvu, nenorėdamas būti su kalbiais bendrakaišiais, slapstydamiems nuo pažįstamų ir draugų. Kai sekmadienio vakare Maria High School auditorijoje jis susirado savo vietą pačiame salės vidury jo

laimė tarp nepažįstamų tautiečių iš Omahos, Arūno širdis plakė neramiai, o delnai ėmė prakaituoti. Scenoje buvo daug gėlių ir auksinėmis raidėmis užrašas: „Laisvės Lietuvai“. Lygiai šeštą valandą į sceną įžengė renginio pirmininkas, už parankės vesdamas Audronę. Jos veidai buvo lengvai paraudę, o prie krūtinės buvo prisegta rūtomis apipinta rozė. Publiką pradėjo audringai ploti. Plojimams aprimus, pirmininkas tarė trumpą įvadinį žodį ir pasitraukė nuo podiumo, vietą užleisdamas Audronei.

— Sesės ir broliai lietuviai, — pradėjo ji virpančiu, bet aiškiu balsu, vykusiai naudodama mikrofoną. — Mano kelionė į laisvę pagaliau pasibaigė, ir esu neapsakomai laiminga, būdama čia su jumis. Dar jaučiu būsiu brangios tėvynės žemės alsavimą, dar girdžiu jos dejavimą savo ausyse. Sunkiai numalšinsiu ilgęsi, kurį kadaise išgyvenote ir jūs, žengdami savo praradimų kelionės pirmuosius žingsnius.

Kuo toliau ji kalbėjo, tuo ramesnis darėsi jos balsas, ir buvo aiškiai matyti, kad ji pratusi būti scenos dėmesio centre. Tačiau iš jos kiekvieno žodžio, kiekvieno žodžio tryško gilus nuoširdumas, be teatrališko kolorito. Kartais atrodė, kad ji yra užsimiršusi ir kalba pati sau. Ji pasakojo apie savo troškimą pasiekti laisvąjį pasaulį, kuriame nėra melo, nei apgaulės, kuriame žmogus turi teisę elgtis pagal savo įsitikinimus, kurti pagal savo sąjones ir pajėgumą, siekti, ko trokšta širdis, tikėti, kaip diktuoja sąžinės balsas. Ji pakartotinai minėjo melą ir apgaulę, ją lydėjusią visą gyvenimą. Ji kalbėjo apie baimę neįtikėti, nepasitarti, nekritikuoti, šypotis per prievartą ir pataikauti, kad užtikrintum savo egzistenciją. Vienintelė jos paguoda buvusi daina scenoje, kur ji galėjo užsimiršti, atsipalaiduoti nuo kasdienybės ir užmiršti... o užmiršti buvo daug kas. Vietomis jos balsas suvirpėdavo ir akyse pasirodydavo drėgmė. Bet Audronė buvo scenos ir žodžio meistrė.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Juozas Vaičiūrgio vadovaujamas LKV sąjungos Ramovės Bostono skyrius, talkinamas Jono Vanagaičio šaulių kuopos, lapkričio 23 d. plačiai ir prasmingai paminėjo Lietuvos kariuomenės atkūrimo ir 1941 m. sukilimo sukaktį, kurios pagrindu atiduota pagalba visiems kovojusiems ir tebekovojantiems dėl Lietuvos laisvės. Pirmąją to minėjimo dalimi per „Laisvės Varpą“ pasiekti tiksliniai lietuvių, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių neatina į minėjimus bažnyčiose ar salėse. O jie lietuviškus išlaikymui svetur ir talkai tautos kamienui tėvynėje išsilaukiyti ir atgauti laisvę yra labai reikalingi. Toje dalyje kalbėjo skyriaus pirmininkas Juozas Vaičiūrgis; perduotas Felikso Kontauto paruoštas dailiojo žodžio ir muzikos montažas „Lapkričio 23-oji“, kurį atliko Vida Karosaitė ir Feliksas Kontautas su komp. Julijaus Gaidelio vestu vyrų kvartetu.

Antroje minėjimo dalyje Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, organizacijos dalyvaujant su vėliavomis, klebonas kun. Albertas Kontautas aukojė šv. Mišias už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir pamokslė išryškino kraujo ir gyvybės aukos prasmę už didingą laisvės idealą.

Trečia minėjimo dalis — iškilminga sueiga tuoj po pamaldų salėje po bažnyčia. Tą minėjimo dalį atidarė ir žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės pagerbimą bei Bostone ir apylinkėse mirusiųjų ramovėnų prisiminimą pravedė skyriaus pirmininkas Juozas Vaičiūrgis, o kitai programai vadovavo Aloyzas Astravas, JAV-ų ir Lietuvos himnai, klebono kun. Alberto patriotinė maldą, žuvusiųjų pagerbimas — sudarė rimities ir iškilmingumo nuotaiką, kurioje vyko ir tolimesnė programa. Joje pulk. Vėbra įdomiai papasakojo apie pagrindinio veikla pirmoje sovietų okupacijoje, 1941 m. sukilimo organizavimą ir pravedimą, nepriklausomybės atstatymą, Hitlerio užmačias Lietuvoje ir slaptą veiklą prieš hitlerinės Vokietijos okupaciją. Po paskaitos Feliksas Kontautas išraiškiai perdavė patriotinę dailiojo žodžio pynę, o sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas komp. Jeronimo Kačinskio, įspūdingai sudainavo kelias patriotine dainas.

Po minėjimo programos dalyviai vaišinosi Valerijos Vaičiūrgienės ir jos talkininkių paruošta kava ir užkandžiais, šnekučiausiai, dalinosi šventės mintimis ir minėjimo įspūdžiais. Bažnyčioje ir iškilmingoje sueigoje dalyvavo arti 150 Bostono ir apylinkės lietuvių.

RINKIMAI

So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos narių metiniame susirinkime lapkričio 20 d. sudarytas sąrašas kandidatų į d-jos valdybą ateinantiems metams. Daugumą tų kandidatų sudaro dabartinės valdybos nariai. Svarbiausios pareigos tėra po vieną kandidatą. Taip į pirmininkus — Vytautas Eikinas, į sekretorius — Vytautas Jurgėla, į išdinininkus — Gediminas Ivaska, į finansų sekretorius — Arnoldas Plevokas. Kandidatų į direktorius eilėje yra keli jaunieji atstovai, kaip Rėda Veitaitė, Rimas Veitas. Rinkimai slaptu balsavimu vyks gruodžio 7 d., sekmdienį, nuo 12 val. iki 4 val. p.p. d-jos antro aukšto salėje. Tradicinį Naujų Metų sutikimą d-jos valdyba ruošia

gruodžio 31 d. d-jos trečio aukšto salėje. Pradžią 8 val. vak. Tuo rūpinasi valdybos nariai: Lionginas Izbeckas ir Arnoldas Plevokas. Tai bus bene vienintelis lietuvių rengiamas Naujų Metų sutikimas Bostone ir visoje apylinkėje. Lietuviška vakarienė, šampanas, atitinkama programa ir šokiai, grojant geram orkestrui, tą sutikimą daro patraukli. Vietas iš anksto galima užsisakyti telefonu savaitgaliais, skambinant 268-9058, arba vakarais Lionginui Izbeckui — 327-8076, ar Arnoldui Plevokui — 331-2777.

SVEIKINTINAS ATSIJAUNINIMAS

Juozas Kapočiaus vadovaujamo Tautinės sąjungos Bostono skyriaus valdyba lapkričio 26 d. posėdyje priėmė 9 naujus narius, visus jaunas, paskyrė Bostono lietuvių studentų sąjungai šeštojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalams 500 dol., svarstė kuriuos lietuviškus reikalus paremti ir kokiomis sumomis iš skyriaus gaunamų palūkanų, pasikeitė nuomonėmis dėl kultūrinių subvakarių tolimesnio organizavimo. Tų subvakarių komisijos branduolį dabar sudaro jaunosios kartos atstovai: Birutė Vaičiūrgytė-Sležiūnė, Rėda Veitaitė ir Gintaras Čepas. Keliama mintis, kad jėgimas į kultūrinių subvakarių būrį nemokamas, o jei mokamas, tai tas mokėstis turėtų būti simbolinis. Subvakarių programos pajavirinimui galvojama apie kokio nors vaidinimo išskviatimą, LB socialinių reikalų tarybos pirmininkės Valentinaitės iš Chicagos paskaitą ir t.t. Tai vis ženklai, kad skyrius suka sveikintina atsijauninimo kryptimi.

„SVAJONIŲ“ KONCERTAS

Bostono lietuvių studentų sąjunga lapkričio 29 d. 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos trečio aukšto salėje surengė „Svajonių“ iš Australijos koncertą, į kurį atsilankė arti 250 Bostono ir apylinkės lietuvių. Tai buvo reto susidomėjimo koncertas, sutraukęs jaunimą ir vyresniusius. Programoje buvo lietuvių liaudies dainos ir lengvoji, pramoginė muzika, sukurta daugiausia ok. Lietuvių kompozitorių A. Raudonikio, B. Gorbulskio, M. Noviko ir kitų. Publika labai šiltai priėmė viešniais iš Australijos ir jų išraiškiai atliktą programą. Lengvosios muzikos atlikimui „Svajonėms“ talkino brolių Kezių orkestras iš New Yorko. Tai buvo gražus vakaras suartinęs Australijos lietuvius su bostoniškiais ir mūsų jaunąją kartą su vyresniaisiais.

Koncerto proga išleista daili programa su informacija apie „Svajones“, jų nuotraukomis ir koncerto rėmėjų sąrašą. Stambiausi iš jų yra: Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Bostono skyrius (500 dol.), ALIAS Bostono skyrius, LB Bostono apylinkė, Veitas & Veitas (po 100 dol.), eilė rėmėjų po 50 dol. ir talkininkų po 20 dol. Visas koncerto pelnas skiriamas šeštojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalams. Kaip žinoma, tas kongresas vyks ateinančiais metais Australijoje. Daug Bostono lietuvių jaunimo atstovų žada į tą kongresą vykti.

Dainos vieneta „Svajonės“ sudaro Birutė Kymantienė, Zita Prašmutaitė ir Virginija Bruozytė. Drauge su jomis yra atvykęs Henrikas Antanaitis, kongreso rengimo pirmininkas.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 7 kuopa Pittstone, Pa., dalyvavo metiniame Luzerne apskrityje festivalyje Kingstone, Pa., spalio 16-19 dienomis su lietuviškais dirbiniais ir tautiniais drabužiais. Festivalis susilaukė 15 tūkstančių lankytojų. Nuotraukoje iš kairės: Dorothy Banos ir Nelie Bayoras Romanas.

MŪSŲ KOLONIJOSE

New York'as

MINĖJOME

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Brooklyne vienoje iš didžiojo New Yorko dalių kariuomenės atkūrimo 68 metų minėjimas vyko š.m. lapkričio 23 d. Aprei-

TILŽES AKTAS

Kasmet „Laisvės Varpas“ pamini ne tik Klaipėdos sukilimo atgavimo sukaktį, bet taip pat ir Tilžės akto sukaktį. Siemot tos sukakties proga lapkričio 30 d. laidoje kalbėjo Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio prezidento sekretorius Algis Regis. Jis išskėlė Mažosios Lietuvos vaidinimą mūsų tautos kultūros istorijoje ir Tilžės akto reikšmę, siekiant sujungti visas lietuvių etnografines sritis į vieną valstybę. To akto buvo pareikšta Mažosios Lietuvos gyventojų valia susijungti su tautos kamieniu vienoje nepriklausomoje Lietuvos valstybėje. To akto pagrindu dabar reikia dėti visas galimas pastangas, kad ne tik Klaipėdos kraštas, bet visa Mažoji Lietuva būtų Lietuvos valstybės teritorinėje sudėtyje.

BRONYS RAILA APIE RADIO PROGRAMAS

Lapkričio 30 d. laidoje „Laisvės Varpas“ vedėjas Petras Viščinis perdavė įdomų pasikalbėjimą su Bronium RAILA apie vietines lietuvių radijo programas. Dirbdamas „Laisvosios Europos“ radijo tarnybos lietuvių skyriuje, Bronys Raila gerai pažįsta radijo darbą. Todėl jo pasisakymas vietinių lietuvių radijo programų reikalu laikytinas labai naudingu visais atžvilgiais.

Tarp kitko jis pabrėžė, kad lietuvių radijo programos yra labai reikšmingos, kaip greito viešo susižinojimo priemonė, jungianti lietuvius įvairiais lietuviškais reikalais ir lietuviška muzika. Jau vien dėl to lietuvių radijo programos remtinos visos mūsų visuomenės. Kai sistos veikusios lietuvių radijo programos, tai bus didelis nuostolis lietuvių visuomenei, kultūrinei ir politinei veiklai. Tos programos turėtų stengtis nesustingti, bet nuolat tobulėti, eiti pažangos keliu. Dabar kai kurios lietuvių radijo programos atrodo, lyg jos veiktų ne šiame šimtmečiuje, o praėjusio šimtmečio lygyje. Programų tobulinimui reikalinga visos visuomenės parama, moralinė ir materialinė. „Laisvės Varpui“ palinkėjo Bronys Raila sėkmingai užbaigti ne tik 33-čiuosius metus, bet taip pat išsilaukiyti dar kitus 33-jus metus ar bent 33 mėnesius.

įteiktas 600 metų krikščionybės jubiliejinis medalis.

Gen. konsului A. Simučiu sunegalavus ir į minėjimą negalint atvykti, konsulo ir savo vardu trumpą žodį tarė Liet. Bndruomenės N. Y. apygardos pirm. A. Vakselis.

Toliau buvo deklamacijos. Putino eilėraštį „Lietuvio giesmė“ deklamavo Maironio šeštadieninės mokyklos mokinė Nida Stankūnaitė, o Ant. Miškio eilėraštį „Daina apie Lietuvą“ deklamavo taip pat šeštadieninės mokyklos 10-to skyriaus mokinys Aleksandras Meldutis. Besiklausant jo deklamavimo, nelengva itikinti save, kad jis yra šeštadieninės, o ne kokios aktorijų mokyklos mokinys. Jis pasirodė kaip gabus ir patyręs deklamatorius. Kadangi korporacija Neo-Lithuania švenčia savo gyvavimo 64-rius metus, ji prisijungė prie kariuomenės šventės minėjimo. Šios korporacijos pirmininkas dr. Jonas Lenkaitis trumpai žvilgtelėjo į jos išsikūrimą ir nueitą kelia.

Rašytojas Paulius Jurkus „su-medžiojo“ retą knygą „Lietuvos kariuomenė“. Ta knyga buvo išleista 1919 metais JAV-bėse. Jos autorius Vladislovas Natkevičius. Ši reta knyga arti 200 puslapių ir turi daugybę nuotraukų, iš kurių viena net spalvota. Tai bus bene pirmoji knyga apie Lietuvos kariuomenę. Apie šią knygą ir jos atsiradimo istoriją, su jam būdingu įžvalgumu, papasakojo Paulius Jurkus. Jis taipgi turėjo dar ir medali, nukaltą 1919 metais kariuomenės propagavimui. Šis medalis irgi nukaldintas JAV.

Minėjimas buvo užskleistas sugiedant Lietuvą brangi. Minėjimą uždarius susirinkusieji dar ilgai nesiskirstė, šnekučiauo, dalindamiesi įspūdžiais, gaivindamiesi karšta kava. Ši minėjimą rengė New Yorko ramovėnai, birutietės, šauliai ir šaulės.

p. palys

ANTANAS VAICIULAITIS

VIDURNAKTIS PRIE ŠEIMENOS

ATEITIES LITERATŪROS FONDAS

Klasikinių novelių ir apsakymų naujausia Antano Vaičiulaičio knyga — prasmingiausia dovana sau ir kitiems švenčių ir kitomis progomis. Knygos kaina 7 dol. Leidinys gaunamas ir „Drauge“. Užsisakant jį čia paštu, su persiuntimu mokama 8 dol. 50 centų, Illinois gyventojai moka 9 dol. 5 centus.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

GENERAL FACTORY
SW side manufacturer has openings in our **sampling dept.** Duties include applying paper strips to fabric, gluing, sewing & collating. Experience helpful, but not required. **Apply in person between 8:30 - 3:30 p.m.**

JOHN V. LUCAS CO.
4100 W. 40 St.
Chicago, Illinois

FABRIKUI REIKALINGI DARBININKAI
Piet. miesto apylinkėje fabrikas ieško darbininkų dėl jų **pavyzdžių skyriaus**. Pareigos apima pridėti popieriaus atraizas prie medžiagos, prikijuoti, prisūti ir pritaikyti sudėstyt. Patyrimas naudingas, bet nebūtinas. **Krepkitės asmeniškai tarp 8:30 v. ryto - 3:30 v. p.p.**

JOHN V. LUCAS CO.
4100 W. 40 St.
Chicago, Illinois

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVAUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

REAL ESTATE

MLLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI

PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.
Nemokamai įkainojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėje, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas **BUDRAITIS REALTY**
6600 S. Pulaski
776-0600

BRICK 2 FLAT

Brick 2 car garage. In excellent condition. Above ground pool-all equipment stays. Call DONNA
361-4000
COLDWELL BANKER REALTY

All brick bungalow, 5 brdms., fenced yard, newer furnace. In move-in condition. Call DONNA
361-4000
COLDWELL BANKER REALTY

BERWYN BY OWNER 28th & Ridgeland, 6-flat, 2 bedrooms each, all appliances, 3-car brick garage. Gross income, \$26,000. Excellent condition. Asking \$239,000. 447-2844.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomiju 4 kamb. butą vyresnio amžiaus asmeniui/asmenims Marquette Parko apylinkėje. Skambinkite **HE 4-4440**

IS THAT YOU LAUGHING, COMRADE?

Algis Rukšėnas

Knygos antrinis pavadinimas: „The World's Best Russian (Underground) Jokes“. Žurnalistas ir rašytojas Algis Rukšėnas, politinės-satyrinės dramos „Posėdis“ pragarė ir „Day of Shame“ (knygos apie Simo Kudirkos 1970 m. nepavykusį pabėgimą į laisvę iš sovietinio laivo) autorius surinko kursuojančius anekdotus ir charakteringus juokus, kurie kursuoja Sovietų pogrindyje ir atskleidžia komunistinės sistemos tikrąjį charakterį.

Secaucus, New Jersey: Citadel Press, 1986. Kaina su persiuntimu in USA \$7.90. Illinois gyventojai moka \$8.40.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

BRONYS RAILA

Tave mylėti tegalima iš tolo

Radijo prakalbos | Lietuva, 1983-1985. Trečiasis rinkinys komentarų, reportažų, pokalbių, įspūdžių ir pasisakymų, kuriuos autorius gyvu žodžiu yra perteikęs Lietuvos gyventojams Laisvės radijo, o vėliau Laisvosios Europos radijo bangomis. Knygoje jų tekstai spausdinami praplėsti ir yra sugrupuoti į šiuos skyrius: Lietuva iš tolo, Tragikoje, Arudas su dirsmė, Atbalsiai iš Vakarų, Sukakčių derlius, Pokalbiai, Kelios margos akimirkos. Pateikiama vardų rodyklė ir panaudotos literatūros sąrašas. Leidėjas-meccenas — Kostas Ramonas. Spaudė „Draugo“ spaustuve Chicagoje, 1986. Aplanko dailininkas — Vytautas O. Virkau. 442 psl. Kaina su persiuntimu \$9.70. Illinois gyventojai moka \$10.30.

Užsakymus siųsti:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Nauja lietuvių respublikonų Palm Beach County Floridoje valdyba. Iš kairės: L. Staškūnas — pareng. vadovas, A. Solienė — pirmininkė, L. Petrikonienė — ižd., M. Strazdienė — sekt. ir Z. Strazdas — vicepirmininkas. Nuotr. J. Garlos

ATŠVĖSTAS KUN. DR. V. ANDRIUŠKOS AUKSINIS JUBILIEJUS

Miami lietuviai turėjo nepaprastai gražią šventę kun. dr. Vinco Andriuškos 50 metų kunigystės jubiliejui, kurį atšventė labai iškilmingai ir sėkmingai. Lapkričio 1 d. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje padėkos mišias atnašavo pats jubiliatas kun. dr. V. Andriuška, su juo koncelebravo parapijos klebonas kun. Gilberto Fernandez ir vyskupijos mokyklų direktorus kun. Vincas Kelly. Pamokslą pasakė vysk. Paulius Baltakis lietuviškai ir kun. V. Kelly angliškai.

Mišių metu giedoję Šv. Jono kunigų seminarijos choras lotyniškai, lietuviškai ir angliškai. Chorui dirigavo kun. T. Hogan. Pirmą kartą šioje kubiciečių parapijoje sutartinai buvo giedamos lietuviškos giesmės: Pulkim ant kelių ir Marija, Marija. Solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė dar sugiedojo Ave Maria ir Panis Angelicus. Vargonavo muz. Algis Šimkus. Per mišias kun. Andriuška atnaujino savo kunigystės pažadus vyskupui P. Baltakui.

Mišiose dalyvavo 33 kunigai. Alostorių buvo rožėmis išpuoštas. Prieš mišias buvo įneštos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Lietuvių moterys, pasipuošusios tautiniais rūbais, atnešė aukas. Buvo pilna bažnyčia žmonių, ne tik parapijiečių, bet ir iš toliau atvykusių ir net iš įvairių parapijų kitose valstijose, kur jubiliatas anksčiau yra dirbęs.

Po mišių žemutinėje parapijos salėje visi vaišinosi gairinanciais gėrimais ir snekučiais. Viršutinėje parapijos salėje įvyko parapijos surengtas jubiliatui banketas. Dalyvavo vyskupas, kunigai, Miami miesto meras ir kiti kviešti svečiai viso arti 350 iš Illinois, Wisconsin, Detroito, St. Petersburgo, Juno Beach, Homesteado ir Miami. Visi susėdo prie gražiai papuoštų stalų. Buvo sugie-

doti Amerikos, Lietuvos ir kubiciečių himnai. Solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė padainavo, akompanuojant muz. Algiiu Šimkui, keletą dainų. Buvo daug sveikinimų ir dovanų jubiliatui. Lietuvių vardu, kurie buvo užėmę keturis stalus, sveikino Lietuvių klubo direktorių pirm. Paulius Leonas.

Lapkričio 5 d. Miami Lietuvių klubo salėje buvo iškilmingai atšvęstas kun. dr. Vinco Andriuškos 50 metų kunigystės auksinis jubiliejus. Salė ir stalai buvo gražiai papuošti, jautėsi pakili nuotaika. Prie garbės stalo sėdėjo gerbiamas jubiliatas, vysk. Paulius Baltakis, Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas kun. Gilberto Fernandez, klebonas kun. Antanas Čeponis, kun. Vytautas Pikturna ir kun. Rolando Garcia.

Jubiliejaus komiteto pirm. Elena Jonušienė pradėjo iškilmes, pasveikino jubiliatą, vysk. Paulių Baltakį, visus dvasiškius ir visus atsilankiusius svečius. Pasidžiaugė, kad vyskupas pas mus yra pirmą kartą. Visi gausiai paplojo. Pakviestas vyskupas sukalbėjo į invokaciją.

Programos pravedėjas Juozas Maurukas, aptaręs kleboną kun. Antaną Čepanį, pakvietė kalbėti kun. Čepanį paskaitę jubiliatui biografiją, jo nueitą turiningą 50 metų kunigystės kelią ir artimus ryšius su juo. Palinkėjo sulaukti deimantinio kunigystės jubiliejaus.

Vysk. P. Baltakis padėkojo kun. dr. V. Andriuškai už aptarnavimą lietuvių savo kalboje ir didelę pagalbą visiems likti gerai lietuviams, pažymėjo, kad ir Šv. Tėvas rūpinasi tautybėmis ir jų tautiniu ir religiniu išsilaimu. Įteikė jubiliatui atsiųstą Šv. Tėvo palaiminimą. Palinkėjo visiems gražiai praleisti šį pobūvį. Visi dalyviai atsistojo gausiai vyskupui paplojo.

Šv. Petro ir Povilo klebonas

kun. Gilberto Fernandez nupaskojo apie ypatingai vertingą jubiliatą, kuris niekad nėra praleidęs mišių ir yra labai pareižingas visuose darbuose, juo galima visada pasitikėti. Parapijoje jis yra visų gerbiamas ir mylimas ir turi labai daug draugų. Juo, kaip labai vertingu kunigu, galima didžiūoti. Užbaigė lietuviškai linkedamas jubiliatui ilgiausių metų.

Programos pravedėjas J. Maurukas pranešė, kad yra gauta labai daug sveikinimų raštu. Perskaitė arkivyskupo L. Pavilonio turiningą sveikinimą iš Lietuvos. Kitus sveikintojus pranešė arkivysk. McCarthy iš Miami, arkivysk. Marcinkus iš Romos, vysk. Brizgys iš Chicago, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Aušros šaulių kuopa, daug asmeninių sveikinimų iš kunigų ir asmenų iš Lietuvos, Romos, Floridos ir kitų JAV valstijų. Paskutinis sveikinimas iš Miami Lietuvių klubo. Jis buvo paskaitytas ir jame pranešta, kad jubiliatas pakeltas į klubo garbės narius. Sugiedota jubiliatui ilgiausių metų ir išgertas tostas palinkint ilgu, sveiku metų.

Įteiktos jam dovanos nuo visų pobūvio dalyvių Lietuvos gamtos paveikslas ir nuo Elizabeth Zigmantienės jos rankų darbo siuvinėtas paveikslas. Buvo ir daugiau asmeninių dovanų. Onai Vaičekonienei vadovaujant „Bangos“ choras ir drauge visi dalyviai sudainavo Gražių dainelių... Kun. Vytautas Pikturna tarė žodį ir pažymėjo, kad jis pirmą kartą sutiko jubiliatą Lietuvoje 1934 m. Pasidžiaugė, kad jis, nors Amerikoje gimęs ir daugiausia čia gyvenęs kaip kunigas, taip labai myli savo kraštą ir savo žmones, nuoširdžiai jiems patarnauja. Visi nuotaikingai sudainavo Šalia kelio vieškelio ir Subatos vakarelį. Visiems malonumas buvo

išgirsti jubiliatu žodį, kuris buvo išsamus, turiningas ir gilus. Jis kreipėsi į vyskupą, kunigus ir svečius, pareiškdamas, kad jis jaučia visų pagarbą ir prielankumą ir kad jo sieloje glūdi rūpestis: kuo atsilygins Viešpačiui už jam suteiktą kunigystės malonę ir visiems už atsilankymą, nuoširdžius sveikinimus, maldas, dalyvavimą šv. mišiose ir gausias dovanas. Jis dėkojo Dievui, kad juto tą kvietimą, kurio nenuslopino jokia gyvenimo aplinka, net brendimo amžiuje, kad visą laiką jautė esąs Kristaus pašauktas įsijungti į jo vynuogyną ir atsiduoti visiškai jo tarnybai. Jo malonėmis stiprinamas visą laiką žavėjosi kunigo tarnyba Dievui ir žmonėms.

Kunigas veikia sykiu su Kristumi. Kai Kristus nori, kad būtų skelbiamas jo mokslas, tai jis naudoja kunigo lūpas, jo balsą, talentus ir visą jo buitį. Atgailos sakramentu Kristus kunigo lūpomis suteikia nuodėmių atleidimą. Kai žmogus suseraga, tai pats Kristus jį aplanko, pasinaudodamas kunigu. Jubiliatas pareiškė, kad jis kasdien dėkoja Dievui, kad jis leido jam 50 metų eiti sykiu su juo ir jo vardu daininti jo teikiamas malones.

Nuoširdžiai padėkojo vyskupui P. Baltakui, visiems kunigams, jubiliejaus komitetui ir visiems iš arti ir toli gausiai į jubiliejų susirinkusiems svečiams pagerbti, parodyti savo meilę kunigui. Niekada nesitikėjau tiek lietuviškos širdies patirti, visus kasdien savo maldose prisiminusi. Visų nuoširdumo, gerumo ir meilės niekad neužmiršiu. Lieku amžinai dėkingas. Telaimina visus Dievas, — baigė jubiliatas. Visi atsistojo gausiai paplojo.

Padėkos žodį tarė jubiliejaus komiteto pirm. Elena Jonušienė. Padėkojo jubiliatui, kuris su meile priėmė suruoštą pabūvį. Ir jei ne jubiliatas, nebūtume sulaukę ir vyskupo. Padėkojo vyskupui, visiems kunigams ir svečiams iš arti ir toli atsilankiusiems ir jubiliejaus komitetui už atliktą didelį darbą. Iškilmes baigtos daina Lietuva brangi.

Po to vyko komiteto paruoštos labai geros vaišės. Svečiai pasivaišinę dar ilgai pasėdėjo, dalinosi išpuoštais, kurie liks neužmirštami visiems dalyvavusiems. Visos iškilmės Keistučio Kodačio Video įrekorduotos.

Lapkričio 14 d. Miami katalikiškam laikraštyje „The

Voice“ yra patalpintas rašytojo Staff Writer ilgokas staipsnis, kuriame aprašo vysk. P. Baltakio apsilankymą į kunigo V. Andriuškos jubiliejaus pamaldas Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, taip pat apie šioje bažnyčioje laiko-

Lietuviai Floridoje

Juno Beach, Fla.

LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ KLUBO VEIKLA

Kovo mėn. įvykusiame mėniniame susirinkime ilgametis klubo pirmininkas Zigmas Strazdas savo pareigas pavedė nauji pirmin. Alicijai Solienei. Gegužės mėn. naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis — pirm. A. Solienė, vicepirm. Zigmas Strazdas, vicepirm. pareigimams Linas Staškūnas, sekretorė Marta Strazdienė, iždininke Liucija Petrikonienė.

Birželio 13 ir 14 dienomis Orlando, Fla., įvyko „grass roots“ respublikonų konvencija, kurioje iš Juno Beach skyriaus dalyvavo dr. Vl. ir A. Soliai ir Z. ir M. Strazdai. Teko taip pat matyti ir dr. K. ir D. Bobelius iš St. Petersburgo.

Konvencija buvo labai įdomi tuo, kad dalyvavo visi žymiausi Amerikos respublikonų politikai, kaip Alexander Haig, Howard Baker, Robert Dole, Elizabeth Dole ir kiti. Visus jungė bendra entuziastiška dvasia. Rugsėjo mėn. mūsų klubas drauge su trimis kaimyniniais respublikonų klubais, suruošė priėmimą respublikonų kandidatams. Buvo gera proga visiems susirinkusiems išgirsti kiekvieno kandidato programą.

Pačiam kampanijos įkaršty spalio 29 d. buvo sušauktas bendras susirinkimas pirm. A. Solienės namuose. Dalyvavo Jim Hill, kandidatas į State House of Representatives, District 80, Don Kohl pirm. N. Palm Beach respublikonų klubo, įtakingas resp. veikėjas, telefonu sveikino Rick Martin, kandidatas į kongresmenus. Kalbėtojais įdomiai pateikė paskutines kampanijos žinias.

Floridos rinkimuose sėkmingai laimėjo Bob Martinez, išrinktas į gubernatorių, ir iš mūsų distrikto 80 Jim Hill.

Juno Beach ir apylinkių lietuvių respublikonų klubas numato tolimesnę aktyvią veiklą, įsijungiant į amerikiečių respublikonų gretas.

A.S.

mas kas mėnesį kun. Andriuškos pamaldas lietuviams. Plačiai aprašo apie pavergtą Lietuvą ir žiaurią Bažnyčios padėtį. Sumini ir Lietuvos Kroniką, kuri yra čia atvežama ir išverčiama į anglų

kalbą. Taip pat patalpintos ir 2 nuotraukos: vysk. Baltakio ir kun. Andriuškos, ir visų šešių tautiniais rūbais lietuvių moterų, nešusių aukas lapkričio 1 d. bažnyčioje.

Gunda K.

Pranešu draugams ir pažįstamiems, kad 1986 m. gruodžio 2 d., po sunkios ir ilgokos ligos, Hartford, Ct., mirė mano vyras, geodezijos inžinierius, leitenantas

A.†A. JUOZAS VITKUS

Palaidotas Dangaus Vartų kapinėse, Putnam, Ct.

Liidinti žmona Apolonija Antanavičiūtė-Vitkuvienė ir giminės.

VIENERIŲ METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. KAZIMIERA BRIEDIENĖ

Tu palikai mane 1985 m. gruodžio 6 dieną. Toji žiauri realybė dar vis tebėstovi mano akyse ir aš nežinau ar ją galėsiu kada nors užmiršti.

Už a.a. Kazimieros Briedienės sielą, vienerių metų mirimo sukaktuves minint, šv. Mišios bus atnašaujamos sekmadienį, gruodžio 14 d., 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Dr. Juozas Briedis

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

Lietuvių diena lapkričio 2 d. su vyskupu Paulium Baltakium kapinėse prie lietuvių paminklo West Palm Beach, Fla. Vysk. P. Baltakis su kunigais A. Senkum ir V. Pikturna. Nuotr. J. Garlos

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JUOZO RUTKAUSKO

1981 m. gruodžio 30 d. lygiai penki metai, kai Dievilis pašaukė į amžinybę brangų vyrą, mylimą tėvelį, senelį ir brolių.

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišios bus aukojamos gruodžio 30 d. 9 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Detroito, Tėvų Marijonų koplyčioje, Chicagoje ir Alvito bažnyčioje, Lietuvoje.

Vietoje gedulingų vaišių skiriame auką Jaunimo stovyklai „Dainavai“, kurią Juozas labai mylėjo.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Juozą savo maldoje.

Liidintys žmona, sūnus su šeima, sesuo ir brolis su šeimomis.

A.†A. RIMUI GRAŽULIUI

mirus, giliai užjaučiame NIJOLĘ ir dukreles, tėvelius ir uošvius, BERNADETĄ, ANTANĄ, VITĄ BELESKUS.

Irena ir Leonas Valiuliai
Eglė, Ted, Lucy Firms

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x „Draugo“ renginių komitetas praneša, kad ateinančių metų kovo 28 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje rengiamas koncertas. Jame programą atliks niekada negirdėta Diana Vytel (Vaitelytė), Aldona Stempuzienė, Algirdas Brazis ir Rimas Strimaitis iš Toronto. Taip pat liepos 26 d. bus „Draugo“ tradicinė gegužinė prie savų patalpų. Organizacijos, ypač tos, kurios naudojasi „Draugo“ patarnavimais, tomis dienomis savo renginių prašomos nerengti, o paremti „Draugo“ darbus.

x Kalėdinis pobūvis, kurį gruodžio 12 d., penktadienį, 12 val. Marijonų bendradarbių sąjunga rengia Marijonų vie-nuolyno salėje, 6336 So. Kilbourn Ave., bus labai kalėdiškas, linksmas ir draugiškas. Čia galės nariai ir svečiai pabendrauti kalėdinėje nuotai-koj ir pasivaistinti kalėdiniais patiekalais. Visus narius ir svečius kviečia pirmininkė Stella Kaulakienė ir komisija.

x Jono Vizbaro-Sūduvo naujos knygos recenzavimas ir su ja supažindinimas ren-giamas Jaunimo centro kavi-nėje gruodžio 19 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Apie knygą kalbės rašyt. Anatolijus Kai-rys. Rengėjai kviečia lietu-višką visuomenę dalyvauti, susipažinti su knyga „Kur bėga Šešupė“ ir ją išgityti.

x Negirdėta, kad rugi-ąpjūtė būtų žiema, bet bus pavaizduota su lietuviškais tautosakos pavyzdžiais Jaunimo centre gruodžio 13 d. šeštadienį. Tai organizuoja Pedagoginio Lituanistikos ins-tituto etnografinis ansamblis — jis švęs rugiųjų pabai-gtuves. Į šias rugiųjų pabai-gtuves kviečiami visi.

x Patikslinimas „Draugo“ gruodžio 6 d. laidoje Sarūniečių užuojautoje R. Vedegui dėl jo tėvo mirties buvo klaida. Turėjo būti: liūdi Sarūniečiai.

x „Draugo“ administra-cija ruošia ekskursiją į Eu-ropą 1987 m. pavasarį, nuo birželio 12 iki liepos 2 dienomis. Kelionės techninius rei-kalus tvarko American Travel Service Bureau, 9727 S. West-ern Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. Bus aplan-kyta Italija, Austrija ir Švei-carija. Platesnių informacijų bus duota vėliau.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2-8 val. vak.
Šeštadienį 9 v. r. iki 1 v. p. p.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 990-3157
Tel. Rez. 325-6682
Valandos pagal susitarimą

x Pulk. Kazimieras Ok-sas vadovaus Illinois Tau-tinių grupių respublikonų kalėdiniam pobūviui. Pobūvis šį penktadienį, gruodžio 12 d., bus „Seklyčioje“, 2715 W. 71 St., Chicagoje Pradžia 7:30 val. vak. Pobūvyje tikimasi, kad dalyvaus valstijos sena-torė Judy Barr Topinka ir sen. Walter Dudyh, teisėjas Anton Valukas, kiti politiniai parei-gūnai ir tautinių grupių vado-vai. Illinois Tautinių grupių respublikonų pirmininku šiuo metu yra veiklus inž. Anato-lius Milūnas. Visi kviečiami dalyvauti. Dalyvavimo auka — 6 dol. asmeniui už maistą ir kt.

x Religinis savaitgalis numatomas ateinančių metų kovo 14 ir 15 dienomis. Kovo 14 d., šeštadienį, bus Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje Brighton Parke, o kovo 15 d., sekmadienį, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje Mar-quette Parke.

x Chicagos skautų ir skautų tuntų kalėdinė sue-ga bus šį sekmadienį, gruodžio 14 d., Jaunimo centro didž. salėje. Visiems daly-vavimas privalomas. Unifor-muoti skautai ir skautės, jų tėveliai ir šeimų nariai renkasi 9:45 val. ryto. Prašoma nesivė-luoti, kad nesudrumstume sueigos šventiškos rimties. Sueiga bus pradėta 10 val. ryto tradiciniu žvakių užde-gimu. Sueigos eigon jungia-mos šv. Mišios, visų skautų ir skautėlių individualinės aukos šventam Kūdikėliui nešimas, giesmės ir pasirodymai. Suei-goje dalyvauti kviečiami aka-demikai skautai ir visi šiuo metu vienutį veikloje nedaly-vaujantieji skautininkai, kės.

x Kun. Juozo Juoze-vičiaus kilnios mintys, mal-dos už miršiusius ir gyvuosius ir palaiminimas šį sekmadienį nuo 2 v. p. p. Alvudo pažmony-jės Lietuvio sodyboje. Gydytojo atsakymai į sveikatos reikalu paklausimus. „Spraktukas“ su Baryšnikovu video baletas. Kraujospūdzio matavimas. Alvudo gėrybėmis pasivai-sinimas. Visi laukiami.

x Po 20 dol. atsiuntė „Draugo“ apsigynimo fon-dui: Birutė Apanavičienė, Roch-ester, N.Y., Zosė Martinaitienė, Toronto, Kanada, Marija Gureckienė, Waterbury, Ct., Viktoras Memėnas, Birming-ham, Mich., Bronė Pilipauskienė, Lemont, Ill., Jonas Lau-kys, Chicago, Ill., J. Garla, Juno Beach, Fla., Albinas Slivinskas, Burbank, Ill., Ona Miežienė, Sun City, Az. Visiems tariame nuoširdų acių.

x J. Kaucius, Portland, Or., Juozas Glavinckas, Claren-don Hills, Ill., Kungunda Šilins-kis, New Buffalo, Mich., Michael ir Anna Naumanai, Cleveland, Oh., Jufefa Urbo-nienė, Cicero, Ill., kiekvienas atsiuntė po 15 dol. auką „Draugo“ apsigynimo fon-dui. Nuoširdus acių.

x Po 10 dol. atsiuntė „Draugo“ apsigynimo fon-dui: Antanas ir Elena Stončiai Belleville, Ill., Petras Balza-ras, Chicago, Ill., Jeronimas Čibiras, Dayton, Oh., Jonas Mickevičius, Omaha, Ne., Jonas Indriūnas, Chicago, Ill., Pranas Jucius, Scranton, Pa., F.P. Baltakis, Silver Spring, Md., Roams Vabolis, Charls-bourg, Kanada, Malvina Žda-navičius, Chicago, Ill., Pranė Marcinkus, Oak Lawn, Ill. Visiems tariame nuoširdų acių.

x Vincas Mikalonis, Covina, zinodamas lietuviškos spaudos sunkumus, prate-sė „Draugo“ prenumeratą su 22 dol. auka. V. Mikalonis įrašo-me į garbės prenumeratorių sąrašą, o už paramą labai dėkojame.

x Vincas Ziobrys, Ber-wyn, Ill., Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijos valdybos pirmininkas, mūsų garbės prenumeratoriūs, parėmė „Draugą“ 22 dol. auka ir pratęsė jo prenumeratą 1987 metams. V. Ziobrij ir toliau laikome garbės sąrašo, o už rėmimą lietuviško žodžio tariame nuoširdų acių.

x Kaulų stiprinimas — 657 Alvudo radijo paskaita šį sekmadienį 8:15 v.r. Sofijos Barkus radijo šeimos valan-dos metu.

x Juozas ir Elena Kojeli-ai iš Californijos Kristaus gimimo švenčių proga sveikina gimines, draugus ir bend-raminčius lietuvius visame pasaulyje ir linki niekad nepa-vargti, dirbant Lietuvos ir lietuvių gerovei. Vietoje kor-telių parama spaudai.

x Antanina ir inž. Pra-nas Urbučiai linki gim-i-nėms, draugams ir prie-teliams džiaugsmingų ir raminančių Kristaus gimimo švenčių ir laimingų 1987 metų. Vietoje sezoninių kortelių rašymo aukoja paremti mūsų spaudą.

x Salomėja ir Petras Lei-pai, Chicago, Ill., sveikina visus gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga ir linki sveikatos ir Dievo palaimos.

x Antanas Masjonis sveikina Tėvus Marijonus „Draugo“ redakciją, adminis-traciją ir visus darbuotojus, savo draugus ir pažįstamus ir linki linksmy Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų 1987 Metų.

x Aldona ir Petras Aušū-rai iš New Buffalo, Mich., sveikina visus savo draugus Kalėdų ir Naujųjų Metų pro-ga. Vietoj kalėdinių kortelių aukoja „Draugui“.

x Bronė ir Bronius Nai-niai, Lemont, Ill., muz. Stasys Gailevičius, Willowdale, Ont., Kanada, Eleonora ir Vyt. Paketuriai, Chicago, Ill., Domas Misiulis, Lemont, Ill., kiekvienas padidino po 25 dol. „Draugo“ apsigynimo fondą. Labai dėkojame.

x Be parašo Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokiny(nė).

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga RAROTŲ MALDA

Jėzuleli, kūdikeli
Žemės ir dangaus,
Kai šį rytą, išrašytą
Šaltio, varpas gaus,

Aš ateisiu ir išskleisiu
Rankutes, kad Tu
Šventuolių angelelių
Apsuptas ratu,

Rastum kelią į širdelę
Mano, te įmaiti
Saule žėri, rojus gerį
Jaučia amžinai.

LAIKAS

Laikas yra mums visiems brangus. Mums labai reikėtų laiką branginti, nes kiekvienos dienos praėjus laikas niekada nesugrįš. Mes galime bandyti visokiais būdais jį sustabdyti, bet tai yra neįmanoma. Mes dažnai skundžiamės, kad negalime atrasti laiko ką nors atlikti. Tai netiesa, mes visiems svariems dalykams galim rasti laiko, tik jį reikia gerai suplanuoti. Kartais sakome, nėra laiko dar ką užbaigti. Galima ir tai padaryti, mėginant mažiau laiko sugaišti su ne taip svarbiais užsiėmimais. Mums reikia dėkoti Dievui, kad mes turime laiko gyventi šiame pasaulyje, bet mes turime ir parodyti Dievui, ką mes nuveikėme gyvendami.

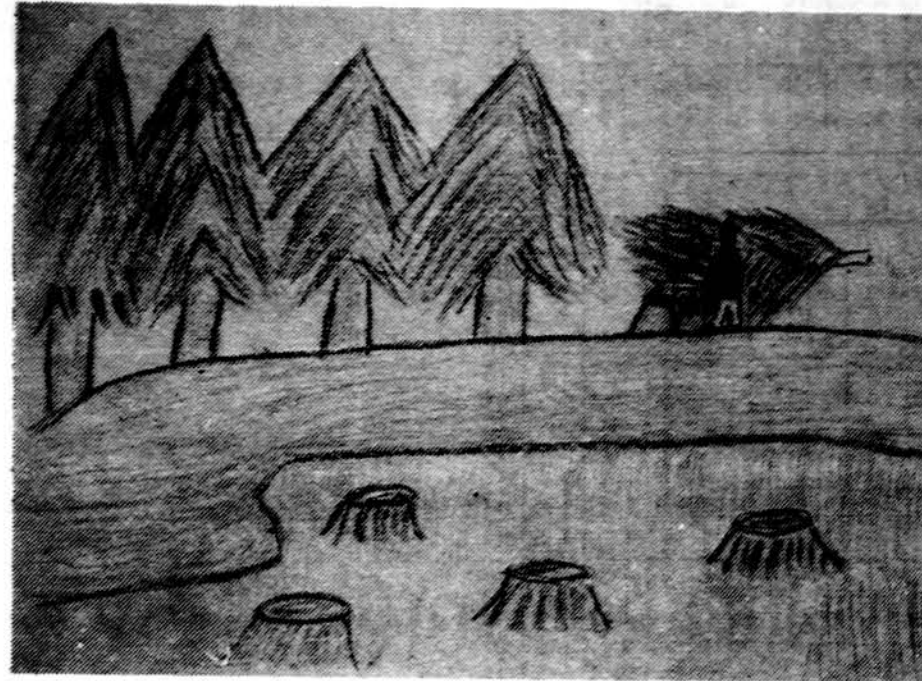
Be parašo Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokiny(nė).

STIPRIOJI ŽIBA

Kažkur Chicagos mieste gyvenno mergaitė vardu Vaivutė. Ji netrukus turėjo baigti ketvirtą skyrių. To Vaivutė labai laukė, nes galės kirsti pas močiutę į Floridą. Kai atėjo liepos penkta diena, Vaivutė susidėjo savo visus vasarinius drabužius, kelias knygutes ir mylimiausią lėlytę Žibą. Nors Vaivutė ir nežinojo, bet Žiba turėjo stiprybę. Ta stiprybė pasirodė davo tik tada, kai prasi-dėdavo vasaros atostogoms. Po keturių ilgų valandų lėk-tuve Vaivutė su Žiba atsirado Floridoje. Ten jau laukė močiutė su teta Gailė. Vaivuo-jant pas močiutę, visi juokėsi ir kalbėjo apie įvairius atsi-minimus. Tik Žiba ramiai gulėjo tarp pagalvių ir galvo-jų, ką jai reikės padaryti šią vasarą. Mat kiekvieną vasarą ji turinti padaryti gerą darbėlį Vaivutei ar kam nors kitam. Jau pas močiutę. Kaip Vaivutė nustebo pamąčiusi prieš savo akis didžiulius ledų ir saldainių krautuvę. — Močiute, ar jūs čia gyvenate? — Taip. Kai pamačiau, kad ši krautuvė parduodama, o virš krautuvės yra butas, tai ir nusipirkau. — Ar aš galėsiu padėti? — klausė Vaivutė. — Miela! — sutiko močiutė. O gal tu iš tokios ilgios kelio-nės nori ledų? Vaivutė ledų norėjo, tai jos visos ir nuėjo į krautuvę. Žiba tebegulėjo ir žiūrėjo pro mašinos langą. Staiga iš namo išbėgo moteris rėkdama: — Eikite visi į rūsius. Ateina audra. Aš girdėjau per žinias! Žiba pasidūrėjo į dangų. Tikrai debesy pradėjo saulę slėpti. Žiba suprato, kad reikia kaip nors Vaivutę gelbėti, o kartu jos močiutę ir tetą. Bet kaip? Juk ji negali išduoti savo paslapties. Kaip ji išeis iš

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Kalėdos džiaugsmo šventė žmonėms, bet liūdesio ir skausmo dienos medeliams

automobilio — nenorėjo tetos Gailės mašinos sugadinti. Staiga prašvito idėja lėlytės galvoje: rado pieštuką, popie-rius gabalėlį ir užrašė: „Eiki-te į rūšį, ateina audra“.

Žiba tuo metu pamatė, kad teta Gailė buvo palikusi mašinos raktus. Ji atsirakino duris, išlipo, nuėjo prie krautuvės ir stipriai pabėdė. Atidarė močiutę. Ant laiptelių ji rado laiškėlį. Pradėjo skaityti. Tuo tarpu Žibutė greit nubėgo į automobilį. Atsi-minusi savo perspėjimą, ji apsisuko ir nubėgo į krautuvės rūšį. Paskui nusekė močiutę teta Gailė ir Vaivutė. Jos taip skubėjo, kad net nepa-stebėjo Žibos. Ji pasislėpė rūšyje ir užmigo. Tik po dve-jų valandų, kai pasibaigė aud-ra, Vaivutė lipo atgal į viršų. Belipdama pamatė Žibą. Mergytė labai apsidžiaugė, kad jos lėlytė buvo saugioje vietoje, o Žiba ramiai sau miegojo, nes ji atliko savo darbą. **Zita Dubauskaitė, V. sk. Kr. Donelaičio lit. m-la**

Piešė Paulius

Tėvai žiūri, kad vaikai užaug-tų sveiki, stiprūs ir, kad gerai paruoštų pamokas. Tačiau, kartais tos pamokos nusibos-ta. Jaunam asmeniui nėra įdo-mu pasiruošti, kad būtum tur-tingas, kai būsi senas; jį labiau domina kas darosi dabar. Terorizmo ir narkotikų visi bijo, bet visi vien yra įdo-mu gyventi šiais laikais. Mokslas yra labai svarbus gyvenime, bet yra ir daugias rūpesčių labai svarbiu studen-tams. Visiems svarbu, kad gražiai atrodytum. Tėtė jau vedęs, jam jau nebereikia ieš-koti žmonos. Kas kita mums. Būtinai reikia geros mašinos, kad galėtum nuvežti sesutes į lietuvišką mokyklą. Reikia ir motociklo, kad turėtum kuo važiuoti, jei kas nors pavogtų mašiną. Jaunoji karta ir jų tėvai turi svarbių rūpesčių. Reikia į tai atsižvelgti ir stengtis vieni kitus suprasti. Gal kada nors ateityje vaikai sutiks su savo tėvais.

Andrius Viskantas, Detroito „Ziburio“ aukšt. lit. m-los 10 sk. mokiny(nė). („Ziburio spinduliai“).

RUDUO

Skina rudenis lapelius po viena, beria sodą, taką lapais visą dieną. **Judita Ambrozaitytė**

Ruduo man labai patinka, nes rudeni labai krinta: „Ruduo, ruduo, atėik pas mane! Ruduo, ruduo, tu man patinki. Ruduo, ruduo, tu toks šaltas... Eik čia, eik čia, dan din dan!“

Audra Valadkaitė,

Rudenį visi medžiai atrodo labai gražiai. Lapai pakeičia spalvas. Pasidaro raudoni, žali, geltoni, rudi. Dauguma paukščių išskrenda į šiltus kraštus. Žvėriukai ieško maisto žiemai. Rudeni žmonės sil-čiau apsigynia. **Kristina Baliūnaitė,**

Rudenį lapai sukdamiesi krinta žemėn. Pakeičia spalvas. Pasidaro raudoni, žali, geltoni, rudi. Dauguma paukščių išskrenda į šiltus kraštus. Žvėriukai ieško maisto žiemai. Rudeni žmonės sil-čiau apsigynia. **Kristina Baliūnaitė,**

Ruduo yra verkiantis ir nesmagus. Būna trumpos dien-os ir ilgos naktys. Rudeni auga daug grybų, ir numiršta visos gėlės. Rudeni mes turime baidyklų dieną ir užde-game šviesą arbūze.

Vida Bacevičiūtė, Visos Toronto Maironio lit. m-los Kanadoje mokinė (Maironio mokyklos metraštinė)

JAUNIŲ NORAI IR RŪPESČIAI

Lankydami aukštesniąją mokyklą, studentai pradeda galvoti ir žiūrėti į pasaulį kitaip. Dažnai pasitaiko, kad tėvelių norai ir rūpesčiai skiriasi nuo vaikų. Tėveliai turi savų rūpesčių ir jiems nelabai svarbu jaunesniųjų norai.

GALVOSŪKIO NR. 22 ATSAKYMAI

1) Maine, 2) Alaska, 3) Alabama, 4) Utah, 5) Iowa, 6) Arizona, 7) Florida, 8) Idaho.

GALVOSŪKIO NR. 24 ATSAKYMAS

Meno parodoje po šiuo paveikslu buvo toks užrašas: „Siekiai lenda iš žemės į orą“.

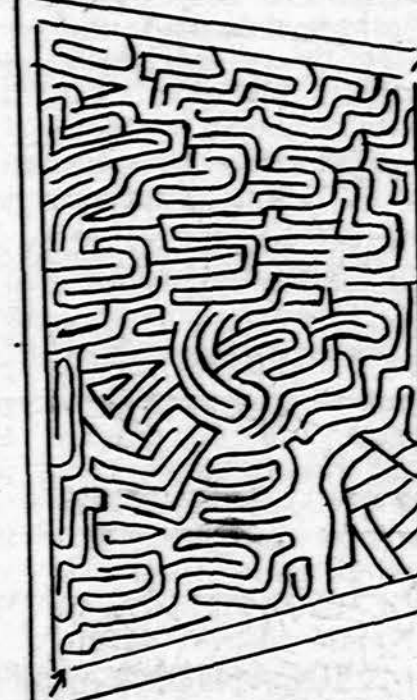
GALVOSŪKIO NR. 25 ATSAKYMAI

1) 1670,83. 2) Per 36 minu-tes.

GALVOSŪKIS NR. 41

Žemiau yra surašyti keli pavadinimai, kurie iš jų nėra geografinės vietovės? 1) Island of Reil, 2) Me Burney's Point, 3) Tunnel of Corti. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 42

(Žiūrėkite brėžinį). Pasi-vaikščiokite labirinto takais ir nepaklydę išeikite iš jo. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 43

(Žiūrėkite brėžinį). Už meškos yra pasislėpę penki žvėrys. Parašykite jų vardus. Kiekvienai raidei skirtas vienas brūkšnelis. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 44

Ar yra traukinyje taskų, kurie plaukia ne pirmyn, o atgal. Jei būtų, nurodykit, kurie iš jų. (10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 45

(Žiūrėkite piešinį). Nuspalvokite ir parašykite, kas yra nupiešta. O — oranžinė spalva. Ž — žalia. M — mėlyna. G — geltona. R — raudona. V — violetinė. (5 taškai)